

Nova Strava

GLASILO NARODNEGA DELAVSTVA

Izhaja vsak četrtek. Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva
cesta 22, telef. št. 46-18. — Uprava: Knafljeva ulica 5,
telef. št. 31-22

Delavska izdaja
„DOMOVINE“

Naročnina polletno 22.— in četrletno Din 44.— Račun
Poštne hranilnice — podružnica Ljubljana, št. 17.751.

Enako porazdeljena bremena

Ce kdaj, mora posebno v današnjih težkih in izjemnih časih obveljati načelo, da se vsa bremena pravično in sorazmerno enako razdele na vse stanovne. Prepričati se mora, da bi nekateri stanovi, ali posamezniki bogateli in živeli v izobilju, dočim bi morali drugi trpeti največje pomanjkanje. Najbolj bo okrepljena državna zavest in najlažje bo prenašalo vse ljudstvo skrbi in težave, ki se vsakodnevno znova pojavljajo, če ne bo mogel nihče trditi, da je bilo breme morečih razmer le nanj prevajeno, dočim so se nekateri izvoljenci lahko izognili vsemu, kar bi jim otežkočilo življenje.

Prav dobro vemo, da so nekatere industrije zadnje dve leti ogromno zaslužile, da so se jim nakupčila premoženja, o katerih pred nedavnim časom še nihče niti sanjati ni mogel. Dogaja se pa, da prav tisti, ki se ne morejo pritoževati o slabih časih, ne kažejo prav nobenega razumevanja, kadar se prihaja k njim s predlogi, da zvišajo plače svojim delavcem, ali pa drugače poboljšajo slabe delovne pogoje. Polni so izgovorov, da se jim slabo godi, in da ne zmore obrat najmanjšega povišanja režije, katere glavni del so delavske mezde. Če govorimo o narodni skupnosti, o povezanosti interesov vseh stanov in o skupni usodi, bodisi v dobrem, ali slabem, potem je pač dolžnost predvsem tistih, ki lahko dajo, da od svojih velikih dobičkov pomagajo k življenju tistim, ki niso imeli prilike, da bi zaslužili toliko, da bi zmogli vse stroške, ki jih dnevno zvišuje draginja.

Nekaterim industrijam primanjkuje surovin. Vsled tega omejujejo svoje obratovanje in odpuščajo delavstvo. Pomanjkanje surovin in odpuščanje delavcev je navadno strah s katerim hodijo delodajalci med še zaposlenim delavstvom in ga odvrta, da bi glasneje postavljali zahteve za zboljšanje mezd. Zopet je pa res, da so navadno prav te industrije za silne visoke cene prodale svoje stare zaloge in da tudi z blagom, ki ga sicer izdelujejo v zmanjšanem obsegu, kupijo dobičke, ki jih svojčas niti pri normalni produkciji niso dosegle. Navzlic pomanjkanju surovin in zmanjševanju obratovanja, bi lahko industrije povečale mezde svojim delavcem ter bi jim na koncu še ostal večji dobiček kot v normalnih časih. Le malo več uvidenosti bi bilo treba s strani podjetniških veljakov in le malo zmanjšati bi bilo treba pohlepnost po denarju, pa bi prišli delavci do plač, ki bi jih zadovoljile in jim dale vsaj tisto, kar potrebujejo za najskromnejše preživljanje.

V pogledu na narod in državo bodo delavci v vsakem slučaju gotovo storili svojo dolžnost. Tem raje, če bodo živeli v zavesti, da največje žrtve ne bodo storjene pod okoliščinami, ki bi vsiljevale misel, da je narod razdeljen med privilegirane in zapostavljene stanovne. Tem raje, če bodo vedeli, da je vsak član naroda dal vse, kar je mogel, in da so bili tudi tisti, ki žive najborenejše življenje deležni vseh dobrin, ki jih ustvarja delo.

Veselim se in pozdravljamo

Mladi predstavniki naprednih političnih strank v Sloveniji so pred kratkim objavili poseben proglas z naslovom »Na skupno delo!« Proglas so podpisali predstavniki iz kroga razumnosti in iz kmetijskih vrst. Prav bi bilo, ako bi pod proglasom videli tudi več imen iz vrst delavcev in nameščencev, ki predstavljajo delavsko-nameščenski strokovni pokret. Tudi mlajši delavski rod je gotovo sposoben, da sodeluje pri združevanju naprednih narodnih sil in pri pripravi za bodoče reforme gospodarskega in socialnega reda.

Proglas je za nas zelo vesel pojav, ki ga iz globin srca pozdravljamo. Želimo, da bi proglas ne ostal samo napisana beseda, temveč, da bi se besede iz dneva v dan pretvarjale v krepka stvarna dejanja. V jedrnatih besedah je v proglasu načrtan program mlajše generacije, ki ga zahteva današnji čas. Poleg drugega so v izjavi vsebovane tudi načelne smernice v oblasti socialnega življenja in programa. Ta del proglasa je skladen z načeli, ki jih v dolgi desetletjih podčrtava in zagovarja narodno delavstvo s svojo Narodno strokovno zvezo. Težnje, ki so izražene v programu niso nove, one so bile vedno klic borcev za svobodo in borcev za socialno pravičnost in narodne pravice. Ti klici pa so v ozračju kapitalističnega gospodarskega reda ostali pozabljeni, omalovaževani, brez prave prodornosti in udarnosti. Hudi časi in zamračeno nebo nad narodom in državo morajo vse, kar je poštenega in zdravega, ponovno pojačano siliti k razmišljanju in k iskanju novih potov in sredstev, kako narodu ohraniti obstoj in mu zagotoviti boljše bodočnost v okviru velikih reform, ki jih bo prinesel sedanjí spopad med svetovnimi narodi. Vsi spoznavamo, da sedanji družabni red sloni na trhljih temeljih, da je on porušil mirno mednarodno sožitje. Sedanjí družabni red nosi v sebi káli za stalno nezadovoljstvo širokih vrst posameznih narodov, nezadovoljstvo v narodovih vrstah slabi odporne sile naroda za napade od zunaj ali od znotraj. Družabne krivice v temelju ogrožajo obstoj naroda. Spoznanje, da mora priti do resnično globokih socialnih reform, je naravno. Hotenje po teh reformah je tako močno in

krepko, da ga nihče več zatreti ne more. V to hotenje so potegnjene zlasti mlade razumske sile in mlada srca, v katerih gore ideali srečne narodne bodočnosti. Ta hotenja hočejo, da je delo postavljeno na vrh vseh vrednot, da bo mogel delovni človek zadovoljno živeti in prinašati svoj delež k narodni kulturi, k splošni morali, k narodni zavednosti in k jakosti vsenarodnega občestva.

Proglas napredne mladine pravi, da morajo vse gnotne dobrine služiti le občinam narodnim koristim in ne oblasti človeka nad človekom. Naloga vseh pozitivnih sil v narodu je — in to velja zlasti za mlajši rod — da razvoj družabnega življenja k temu cilju z vsimi sredstvi pospešuje, da ustvarja in utrjuje novo miselnost, da vsakdo postane goreč apostol pravičnejšega družabnega reda, vsakdo pa mora biti temeljit poznavalec socialnega življenja naroda in narodnih socialnih potreb in njegovih posebnosti. Vsakdo mora biti aktiven pri drobnem delu in mora znati ceniti tudi vsa mala prizadevanja, ki se v dnevnem življenju pojavljajo za ublažitev socialnih krivic. Treba se je približati ljudskim množicam, besedam je treba dati dejanja, treba je visoko ceniti in spoštovati potrebe ročnega in umskega dela, na svoji avtoriteti mora pridobiti zlasti tudi delavski strokovni pokret. Mlajši rod mora svoje sile usmeriti tudi v ta pokret. Delavci morajo postati važen činitelj v delovni skupnosti, ki naj išče prave rešitve za vse probleme našega naroda.

Brez demokracije so večje reforme nemogoče. Želimo, da se reforme razvijajo v mirnem evolijskem koraku. To bo omogočilo povratek k vsestransko priznanemu demokratičnemu načinu življenja. Brez demokracije so reforme možne le z revolucijo, vsaka revolucija pa je za vsak narod spolzka pot.

Ideje velikih socialnih reform morajo prodrati v vse sloje našega naroda in morajo postati najvidnejši izraz vsega našega političnega življenja. Hotenje po socialnih reformah ne sme biti izraz trenutnih učinkov velikih dogajanj. Socialne reforme so življenjska nujnost tudi za jugoslovensko državo in narod. — ec.

Nov, pravičnejši red

Dne 25. januarja 1941 so se vidnejši politični delavci iz različnih naprednih političnih skupin v Sloveniji sporazumeli o skupnem proglasu na slovensko javnost. V tem pomembnem proglasu se mlajši slovenski napredni rod zavzema za novo usmeri-

Komur je v resnici ležeče na tem, da doseže nerazdružljivo narodno skupnost, ne sme misliti le na svoj dobiček. Novi čas odločno zahteva, da se vsak dobiček, ki je last celote delovnega naroda, tudi tej celoti nezmanjšano prepusti.

tež političnega, kulturnega in socialnega življenja ter poudarja nujno potrebo, da se vse napredne skupine zedinijo za skupno in složno delo. V proglasu se med drugim poudarja, da veliki dogodki v svetu postavljajo tudi naš narod in našo državo pred hude preizkušnje. Na prelomu med dvema dobama se pripravlja v svetu nov, pravičnejši red. Ta red novega življenja more biti osnovan le na večnih npravnih zakonih enakosti pravic in svobode za vse. Po nebrzdanim strankarskem življenju zavrženo demokratično načelo, da izvira vsa oblast od na-

roda, moramo obnoviti. Demokracija bo pa resnična le, ako jo bomo postavili na trdnost socialno in gospodarsko podlago. Socialne odnose je treba preosnovati tako, da bo delo osnovna družbena vrednota. Na tem temelju mora biti zgrajen socialni red, v katerem bodo delovni sloji vzajemno upravljali družbo, nje organizacija in gospodarstvo. Samo tako bodo imeli kmet, delavec in izobraženec kot vsak delovni človek pravično mesto v družbi in možnost dostojnega življenja. Nujno potrebne so-

cialne reforme morajo biti namenjene predvsem malemu človeku, tako ročnemu kot umskemu delavcu. Po značaju našega naroda mora postati naša vas činitelj javnega življenja. Vse gnotne dobrine morajo služiti le občinam narodnim koristim in nikdar več oblasti človeka nad človekom. Gospodarstvo, katerega gibalno je bilo doslej le dobiček posameznika, se mora umakniti načrtnemu gospodarjenju za skupnost. adružna misel se bo mogla pri tem s pridom uporabiti kot tvorna osnova.

Zvišanje plač drž. uslužbencem

Pravkar se sestavlja državni proračun. Delavstvo zaposleno v državnih podjetjih z nestrpnostjo čaka, ali bo prinesel državni proračun tudi zvišane mezde, ali ne. V današnjih težkih dneh, ko so živila vsak dan dražja, delavstvo v državnih podjetjih ne more več živeti s starimi prejemki. Vsakomur, ki pozna plače državnih uslužbencev, je naravnost nerazumljivo, kako je sploh mogoče, da žive z dosedanjimi prejemki. Povišanje prejemkov državnih uslužbencev bi znatno dvignilo povprečje zaslužkov sploh, kar bi imelo prav gotovo tudi vpliv na višino mezd delavstva, ki je zaposleno v zasebnih podjetjih. Sedaj se večkrat zgodi, da se povišanje mezd delavstvu v zasebnih podjetjih zadržuje s sklicevanjem na nizke prejemke državnih uslužbencev. Delavstvo ima zato velik interes, da se vendar že enkrat uredi vprašanje prejemkov delavstva, kakor tudi uradništva, ki je zaposleno v državnih ustanovah.

Mislimo, da ne bo preveč težko najti sredstva, da se državnim uslužbencem zvišajo plače. Vsaj so se državni dohodki zadnji čas znatno povečali in je edino pravično, da se vsaj skromen del teh dohodkov razdeli med one, ki morajo v najtežavnejših razmerah opravljati tako odgovorno službo.

V zvezi z vprašanjem, da se morajo državnim uslužbencem povišati plače v sorazmerju z rastočo draginjo, je bil iznešen predlog, da se povišek plač ne izplača v gotovini, ampak da dobe uslužbenci po nižjih cenah živila. Državni uslužbenci naj bi dobivali živila pri aprovizacijah nabavljalnih zadrug. Minister financ bi dal v to svrhu na razpolago

za vse državne uradnike in delavce 600 milijonov dinarjev kredita.

Koristno je, če se podpira nabavljalne zadruge državnih uslužbencev. Dvomimo pa, da bi bilo že z kreditom nabavljalnima drugim zadoščeno potrebam uslužbencev in odpravljen njihovo težko gnotno stanje. Prvič se draginja ne nanaša samo na blago, ki je v nabavljalnih zadrugah na razpolago članom in drugič je tudi veliko vprašanje, če bodo nabavljalne naloge kos nalogi, da bodo uradniki in delavce res lahko preskrbele po nizkih cenah z blagom, ki ga potrebujejo. Vsekakor bi bilo boljše, da dobe uradniki in delavci, ki so zaposleni v državnih ustanovah in uradih plače, ki jim pritečejo vsled zvišanja cen življenjskim potrebščinam, da si blago nakupijo tam, kjer ga bodo pod najugodnejšimi pogoji dobili. Ne smemo pozabiti, da so se uradniki, kot delavci zadnji čas zelo zadolžili pri trgovcih in da ne morejo kar tako čez noč zapustiti svoje dosedanje dobavitelje in kupovati blago pri nabavljalnih zadrugah. Lahko bi se pričelo neusmiljeno izterjavanje dolžnih zneskov po trgovcih, tako da bi se prednostne cene v nabavljalnih zadrugah zelo malo poznale pri gospodarstvu državnih uradnikov in delavcev.

Poleg zvišanja plač svojim uslužbencem naj bi se država raje poslužila še tudi vseh sredstev, ki so ji na razpolago, da se zvišavanju cen za življenjske potrebščine na sploh napravi temeljiti konec. Vzglede, kako se to učinkovito napravi, imamo v sosednih državah več kot dovolj.

Po jeseniškem občnem zboru

Iz Jesenic nam pišejo:

Pri naši podružnici NSZ smo pričeli po občnem zboru z novim delom. Iz prav vzorno podanega tajniškega poročila na občnem zboru smo spoznali podrobno delovanje podružnice, razčlenjeno na vsa tekoča aktualna vprašanja, ki se tičejo organizacije in delavstva. Iz poročila je bilo predvsem razvidno, kako so delavci in organizacije obremenjene in kakšne dolžnosti imajo izvoljeni funkcionarji do organizacije. Razumljivo je, da je tako podrobno poročilo na članstvo zelo zadovoljivo vplivalo in zato tudi dobilo zaslužen priznanje.

V nedeljo, dne 16. t. m. se je novoizvoljeni odbor konstituiral sledeče: predsednik tov. Zupan Tine, podpredsednik tov. Piber Jože in tov. Žnidar Mirko, tajnik tov. Žen Tine, zapisnikar tov. Žen Maks, blagajnik tov. Avsenik Janko, njegov pomočnik tov. Babič Jože, prosvetar tov. Bartolj Anton, poverjenik »Nove Pravde« tov. Klemenc Franc, gospodarja tov. Markizeti Janko in Mikelj Franc. Nadaljnji odborniki, na katere je razdeljeno tudi še ostalo delo so tov.: Štefelj, Avber, Čadež, Razingar, Nedog, Godec. Nadzorstvo tvorijo tov.: Baraga Mirko, Arh Lovro, Zvagen Jernej; praporščak pa je naš stari veteran in soustanovitelj podružnice sedaj upokojeni delavec KID tov. Globočnik Andrej, ki še vedno ob vsaki priliki mladeniško nese naš prapor. Njegov namestnik je tov. Sterle Andrej. Odbor ima vsako sredo od 7. ure dalje svoje redne seje, na kar opozarjamo vse društvene funkcionarje in jih prosimo, da to upoštevajo.

Novi odbor se je moral takoj baviti s vprašanji draginskih doklad za delavstvo KID in so se formalni razgovori vršili še 17. t. m. Zlasti so postavljeni odgovorni društveni funkcionarji sedaj pred težko vprašanje, ko se je pričela pri podjetju redukcija delavstva. Te redukcije bodo imele za enkrat za posledice 5 odst. zmanjšanje staleža delavstva KID. NSZ zavzema v tem vprašanju svoje stališče kakor vedno, t. j. ako je podjetje res iz finančnih razlogov prisiljeno zmanjšati stalež delavstva, naj ga zmanjša tam, kjer je to najmanj občutljivo. Upoštevati mora socialni položaj delavcev, četudi niso isti že celo vrsto let zaposleni pa so se kljub temu ustalili in si skušali uravnati svojo družinsko in gospodarsko pot. Zato je bilo veliko preseljevanje na teritorij Jesenic — Javornika in okolice. Nastaja vprašanje, ali naj se sedaj taki delavci izselijo. Za tak primer navaja podjetje, da bo oddalo gotova dela privatnim podjetjem s pogojem za zaposlitev prvenstveno odpuščenih delavcev KID. Seveda še vedno upamo, da ta redukcija ne bo imela dalekosežnejših posledic in da se bo še vse uredilo tako, da bodo sedaj reducirani delavci prišli v kratkem zopet na delo.

Opozorilo

Narodni izseljenski odbor v Ljubljani opozarja naše delavce, ki iščejo zaposlitve v inozemstvu, da se naj pred odhodom brez-pogojno oskrbe z vsemi potrebnimi listinami, da ne bodo izpostavljeni raznim nepri-

Iz naših delavskih krajev

Žalec

Ustanovni občni zbor podružnice NSZ v Celju se bo vršil v nedeljo, dne 23. februarja 1941 ob 2. uri popoldne v prostorih gostilne Angele Škoberne v Zalcu.

Nacionalno zavedno delavstvo vabimo na ustanovni občni zbor, na katerem boste slišali poročila društvenih funkcionarjev in pa poročila o prepotrebni ustanovitvi podružnice NSZ.

Ribnica

Predavanje tov. dr. Koviča o pomenu strokovnih organizacij je bilo prav dobro obiskano in je žel tov. predavatelj za svoje poročilo pohvalo številnih navzočih. Kako potrebno je tako predavanje, nam dokazujejo razna vprašanja, ki so jih stavili navzoči na predavatelja.

Želeli bi še več takih predavanj, ker imamo od njih samo koristi.

Ljubljana

Občni zbor podružnice NSZ Ljubljana se je vršil v nedeljo, dne 16. februarja 1941 ob 10. uri dop. v prostorih tajništva NSZ.

Po poročilih društvenih funkcionarjev so se vršile volitve odbora in je bil predsednikom ponovno izvoljen tov. Jančar Albin. Po izvršenih volitvah je članstvo določilo nove smernice.

Videm-Krško

Podružnica NSZ vabi na redni letni občni zbor v nedeljo, dne 23. februarja 1941 ob 9. uri dop. v gostilni Vanič v Krškem.

Poleg volitev odbora bo tudi razprava o novem nastalem mezdnem gibanju.

Člani, prinesite s seboj članske legitimacije in smatrajte, da je udeležba na nedeljskem občnem zboru dolžnost organiziranega delavstva.

Jesenice-Javornik

V nedeljo, dne 23. februarja t. l. se vrši ob 10. uri dop. v prostorih Sokolskega doma na Jesenicah skupni članski sestanek za podružnici Jesenice-Javornik, na katerem bodo podana poročila o poteku razgovorov za ureditev višjih draginskih doklad in o dodatku kolektivne pogodbe. Ob isti priliki bo podal zastopnik NSZ poročilo o zvišanju pokojnin staro in novo upokojencem Bratovske skladišnice.

Člane obeh podružnic kakor tudi upokojence vabimo na udeležbo, ker bo le tam mogoče dobiti jasno sliko pravega položaja staro in novo upokojencev.

Naročniki zamudniki

Naročnike — zamudnike vljudo prosimo za nakazilo zapadle naročnine za zadnje četrtletje leta 1940, da se izognejo neljubi ustavitvi lista »Nove Pravde«. V marcu bomo ustavili list vsakomur, ki je za več kot 3 mesece v zaostanku na naročnini.

Prosimo upoštevati, ker delavci s težko prisluženim denarjem ne morejo pošiljati lista zastoj. Se enkrat prosimo točnosti.

Uprava »Nove Pravde«.

jetnostim, ki so jim neizogibne, če nimajo s seboj potrebnih dokumentov.

Vsi, ki odhajajo na delo v inozemstvo, morajo imeti v redu potni list, družinski izkaz, spričevala o strokovni usposobljenosti in potrdila o dosednji zaposlitvi. Seboj naj vza- mejo dovolj obleke in obutve ter ostale naj-potrebnejše stvari, da bodo vsaj za prvo silo preskrbljeni. V tujini naj se po možnosti vsi takoj včlanijo v strokovne organizacije naših izseljencev, ki jim bodo nudile vso podporo in zaščito.

Narodni izseljenski odbor v Ljubljani.

Politični pregled

Nemški poročevalski urad javlja:

Jugoslovenski ministrski predsednik Dragiša Cvetković in jugoslovenski zunanji minister Cincar-Marković sta prispela 14. t. m. dopoldne s posebnim vlakom v Salzburg.

Opoldne sta bila gosta nemškega zunanjega ministra Ribbentropa v njegove mgradu Fuschlu. Po kratkem oddihu v hotelu »Avstrijski dvor« v Salzburgu sta krenila na Berghof, kjer ju je ob 16.30 sprejel voditelj Nemčije, ki ju je pristrčno pričakal pred glavnimi vrati Berghofa. Oddelek SS je izkazal jugoslovenskima državnika čast. Razgovori, ki so trajali čez tri ure, so bili ustavljeni samo za kratek čas zaradi čaja. Tem razgovorom je prisostvoval razen Hitlerja in Ribbentropa in razen obeh jugoslovenskih državnikov tudi poslanik dr. Schmidt kot tolmač. Ko so bili razgovori končani, sta jugoslovanska gosta ob 19.45 zapustila Berghof in odpotovala iz Salzburga v Beograd. Po sporedu je bilo izdano tole uradno poročilo: Voditelj Nemčije in državni kancelar je v navzočnosti nemškega zunanjega ministra Ribbentropa sprejel jugoslovenskega predsednika vlade Cvetkovića in jugoslovenskega zunanjega ministra Cincar-Markovića na Berghofu. Razgovori o vprašanih skupnih koristih so potekali v duhu zgodovinskih prijateljskih odnosov med obema državama.

Bolgarski listi prinašajo poročila o potovanju jugoslovenskih državnikov v Nemčijo »Slovo« pravi med drugim:

Ta dogodek je eden izmed najvažnejših v današnjem političnem trenutku.

Zlasti če upoštevamo veliko zanimanje, ki ga vsi posvečajo Balkanu in jugovzhodni Evropi. List sodi, da so vprašanja, ki so bila na sporedu, političnega značaja in v zvezi z uvedbo novega reda. — V madžarski javnosti je bilo sprejeto to potovanje z največjim zadovoljstvom. Danes ni več presenečenje, poudarjajo, če predsednik jugoslovanske vlade obišče voditelja Nemčije. Odnosaji Jugoslavije do Nemčije in Italije so že davno jasni in razčiščeni. Potovanje jugoslovenskih državnikov je v znamenju koristi jugovzhodne Evrope.

Ameriške radijske postaje so te dni govorile o položaju v Jugoslaviji in izvajale:

Jugoslavija bo gledala na to, da ustreže vsem državam, s katerimi je v prijateljskih zvezah,

toda samo toliko, kolikor bo dopuščala njena nevtralnost, ki je doslej rodila tako ugodne uspehe.

Važen in čisto nepričakovan dogodek tega tedna je, da sta turški zunanji minister Saradžoglu in bolgarski poslanik v Ankari podpisala

skupno izjavo bolgarske in turške vlade o medsebojnem zaupanju in prijateljstvu.

Obe državi se zavezuje, da se vzdržita vsakega napada, da poglobita medsebojne odnose in da povečata medsebojne gospodarske stike. Po vesti iz Ankare ostaneta zvezna pogodba med Anglijo in Turčijo in balkanski dogovor še naprej v veljavi. Grki so sprejeli turškobolgarski prijateljski dogovor ugodno na znanje.

Iz Londona poročajo, da

so se razgovori med Turčijo in Bolgarijo vodili s sporazumnostjo Anglije.

Na odločujočih angleških mestih so mnenja, da s turško-bolgarsko pogodbo še niso odstranjene vse ovire za nemški vdor v Bolgarijo. Zato da si Turčija po tej pogodbi v nekaterih vprašanih ni vezala rok. Sklenjena pogodba da ne bo nikakor vplivala na določbe turškoangleške pogodbe o medsebojni pomoči.

Sofijski dnevnik »Mir« piše: Cvetković ima velike zasluge,

da se je ojačil med Bolgarijo in Jugoslavijo duh dobrega sosedstva, vzajemnega zaupanja in iskrenega prijateljstva.

List potem pravi: »Predsednik vlade Cvetković ima še drugo zaslugo: povezal je svojo oblast z dr. Mačkom in ustanovil samostojno hrvatsko banovino. Cvetkoviću se je posrečilo prav tako v zunanji politiki koristiti ne samo lastni državi, temveč tudi vsemu Balkanu. Po sklenitvi prijateljske pogodbe z Nemčijo je Cvetković postavil gospodarske in politične odnose Jugoslavije s Sovjetsko zvezo.

K pisanju nekaterih bolgarskih listov, da želi Churchill pritegniti Bolgarijo v vojno ob strani Anglije, izjavljajo z uradnega angleškega mesta med drugim: Ministrski predsednik Churchill ni predlagal, da bi Bolgarija vstopila v vojno ob strani demokratskih držav. Toda nevtralnost, ki jo Bolgarija po pisanju bolgarskih listov hoče obdržati, nalaga določene dolžnosti.

Churchill je hotel Bolgarijo samo opozoriti, da ne stori ničesar podobnega, kar je spravilo Rumunijo v obžalovana vredni položaj.

Tako početje gotovo ne bi bilo v skladu z nevtralnostjo. Edini namen Churchillove opombe o zemeljskih izgubah Bolgarije po svetovni vojni je bil, da bi preprečil ponovno odločitev Bolgarije za politiko, ki jo že enkrat zavedla v nesrečo.

United Press poroča: Po poročilih iz vrst angleških politikov je treba prihodnje dni pričakovati,

da bosta povabljeni v Nemčijo tudi bolgarski ministrski predsednik Filov in zunanji minister dr. Popov.

Napovedujejo, da bo pri tej priliki Nemčija skušala doseči, da bi Bolgarija vstopila v trojno zvezo in s tem dala Nemčiji možnost za prehod vojske čez bolgarsko ozemlje. Angleški poslanik v Sofiji je izjavil tujim časnikarjem, da bo Anglija takoj z vso silo odgovorila, če bo Nemčija napadla Bolgarijo.

»Vreme« poroča iz Sofije: Iz Bukarešte poročajo, da

je prispelo v Rumunijo več nemških divizij, ki se zbirajo ob obali Donave nasproti Bolgarije.

Kakor zatrjujejo, pošiljajo v isto smer tudi vojaški material.

K nedavnim izjavam angleškega ministrskega predsednika Churchilla o Bolgariji zagotavljajo bolgarski listi,

da je Bolgarija že zavzela svoje stališče in sicer kot nevtralna država.

Bolgarija ima, kakor pravijo bolgarski listi, samo željo, da goji dobre odnose s svojimi sosedami in drugimi državami. Listi zanikajo, da bi bilo tuje vojaštvo v Bolgariji. Nekateri listi pa izražajo obenem domnevo, da hoče Churchill zaplesti Bolgarijo v vojno ob strani Anglije, in se boje, da ne bi potem Bolgarija postala vojno področje. Najostreje obravnava Churchillov govor »Zora«, ki ugotavlja, da je angleški ministrski predsednik z nekim sočutjem govoril o usodi Hailija Selasija, med tem ko je o Bolgariji govoril s skrajno razdraženim glasom, namesto da bi bil obljubil popravilo krivic, ki so bile storjene Bolgariji. Nadalje pravi list: »Mi se sprašujemo, kje je tistih sto divizij, ki jih je Anglija obljubila dati Balkanu na razpolago v obrambo demokracije. Bolgarija je nevtralna država in, kakor je uradno javljeno, ni na njenem ozemlju nobenih tujih čet.«

»Hrvatski dnevnik« je objavil uvodnik, v katerem pravi, da za ustanovitev banovine Slovenije danes ni nobenih ovir več. Odločno pa zavrača glasilo dr. Mačka beograjsko mišljenje, da bi sledila ustanovitvi banovine Slovenije sama po sebi tudi ustanovitev banovine Srbije. List pravi med drugim: »Ničesar nimamo proti organiziranju srbskega naroda, ne more pa biti govora o tem, da bi se razglasilo vse ozemlje, ki bi ostalo izven mej banovin Hrvatske in Slovenije, za srbsko področje.

Obstoje še zmeraj zahteve hrvatskega naroda o končni razmejitvi med Srbi in Hrvati.

Ženska hvala

**razkraja čez
noč nesnago
v perilu!**

Te zahteve je mogoče oblikovati na razne načine. Vse je odvisno od tega, ali bo ustanovljeno iz ostalega državnega področja več državnopravnih teles, ali pa bo država razdeljena samo na tri edince: Srbijo, Hrvatsko in Slovenijo. V prvem primeru je mogoče več rešitev, v drugem primeru pa bo treba razširiti ozemlje banovine Hrvatske, ker bi sicer dobili s srbsko edinicno državno-pravno telo, v katerem bi imeli Srbi komaj absolutno večino. Zadeva odgovornih činiteljev je, da ugotove, ali je današnji čas primeren za reševanje tega vprašanja. V začetku pogajanj za sporazum je bila postavljena s hrvatske strani zahteva, naj odloči ljudstvo samo, v katero banovino želi priti. Pri tem vztraja Hrvatska seljaška stranka tudi danes.

V ponedeljek

je začel ameriški senat razpravljati o zakonskem osnutku za posojanje vojnega materiala demokratskim državam.

Vodja demokratske večine v senatu senator Barkley je v svojem govoru rotli senat, naj pospeši razpravo in čim prej sprejme zakonski osnutek. Govori se, da bo izmed 95 senatorjev le 25 glasovalo proti osnutku. Razprava v senatu bo trajala, kakor sodijo, 10 dni.

Italijanski list »Lavoro Fascista« piše: Italija ni vstopila v to vojno zato, da bi se povečala, tudi ne zato, da bi izpolnila svoje obveznosti nasproti Nemčiji. Ta vojna je s stališča Italije obrambna vojna.

Italija ni napovedala vojne Angliji 1. 1940., temveč jo je Anglija napovedala Italiji že 1. 1935., ko je hotela preprečiti ustanovitev italijanskega imperija v Vzhodni Afriki.

Anglija ne more trpeti, da je nastala v srcu Afrike kolonialna sila Italije. Italija si te vojne ni želela, mora jo pa zaradi lastne bodočnosti izbojevati.

Po nepotrjenih vesteh iz Sofije je Nemčija posredovala pri grški vladi,

da naj bi Grčija pristala na sklenitev miru s Italijo.

Nemški poslanik je baje zagrozil, da bo nemška vojska vkorakala iz Rumunije v Bolgarijo in iz Bolgarije napadla Grčijo, če Grčija odkloni nemški predlog.

Iz Aten poročajo:

Grška vlada najodločneje zavrača vesti, da bi Nemčija posredovala za mir med Grčijo in Italijo.

Grčija se ne pogaja z nikomer, marveč se bo vojskovala v vojni, ki ji je bila vsiljena, do končne zmage.

Kakor poroča agencija United Press, je

angleški zunanji minister Eden naslovil na madžarsko vlado svarilo zaradi prevoza nemških čet in nemškega vojnega materiala preko madžarskega ozemlja

in po madžarskih železnicah v Rumunijo. V svojem svarilu, ki je bilo madžarski vladi iz-

ročeno preko poslanika v Londonu, izjavlja minister Eden, da sicer v polni meri razume položaj Madžarske, vendar pa mora opomniti, da bo morala Anglija, ko dobi vojno, pri bodočih mirovnih pogajanjih upoštevati madžarsko-nemško sodelovanje.

«Hamburger Fremdenblatt» piše:

Bojišče, na katerem se bo izvojevala zmaga, je Anglija s svojimi pomorskimi potmi.

Ki jim Nemčija zadaja hude udarce. Angleški uspehi v Afriki so po mnenju lista brez pomena.

Iz Londona poročajo: V vrstah vodilnih angleških oficirjev so prepričani,

da bodo Nemci pri poskusu vdora v Anglijo izvršili napade s plinom v velikem obsegu.

Zato se Angleži že pripravljajo na plinsko vojno. Nemci so po tej vesti vzdolž belgijske in francoske obale Rokavskega preliva nagradili velikanske množine jeklenih posod s plini. V Londonu sodijo, da se bodo napadi s plinom začeli že kmalu.

Letalsko delovanje je bilo spet močnejše na zapadu.

Nemška letala spet močno napadajo Anglijo.

Tako so v noči na torek napadla razne kraje v Angliji, posebno pa London. Angleži pravijo, da posebno velike škode niso napravili. Tudi angleška letala zelo pogosto močno napadajo vdorna pristanišča in razne nemške industrijske kraje.

Po nemški vesti

so nemške vojne ladje pretekli teden napadla velik angleški konvoj

in potopile 13 angleških trgovinskih ladij. Mornarji, rešeni iz potopljenih ladij pripovedujejo, da se je med angleške trgovinske ladje vrnila neka velika nemška bojna ladja pod angleško zastavo in nenadno začela streljati na obe strani. Pravijo tudi, da so napadajočo nemško ladjo zadeli streli z ene izmed angleških ladij.

Angleško vrhovno poveljstvo na Bližnjem vzhodu poroča, da

so angleške čete zasedle že 25.000 kvadratnih kilometrov italijanske Somalije.

Južnoafriške čete so na tem področju v zadnjih dneh prepotovale 120 km in so zavzele luko Kismajo. Pri tem jih je podpiralo letalstvo in vojno brodovje. V Kismaji so zaplenile velike količine raznega vojnega materiala in zajele veliko število italijanskega vojaštva, med njimi mnogo oficirjev. Velika bencinska skladišča so bila v plamenih, v luki pa so našli italijansko vojno ladjo, ki jo je posadka sama potopila, razen tega pa še tri tovrstne ladje, ki so bile poškodovane.

Po vesteh iz Aten so, te dni

grške čete začele ofenzivo.

Pri ofenzivi živahno sodeluje angleško letalstvo. Grki so zavzeli več italijanskih postojank in ujeli precej italijanskih vojakov. Angleške vesti pravijo, da Grki napredujejo na vsej fronti, razen pri Podgradcu. Po uradnih angleških in grških podatkih je bilo v devetih dneh pred 18. t. m. nad Albanijo in Grčijo sestreljeno 34 italijanskih letal, medtem ko so Grki in Angleži izgubili samo tri letala. Italijanska poročila pravijo, da se Grkom ni posrečilo napredovati.

Zadnje angleške vesti iz Afrike javljajo, da z zavzetjem Kumoka v Sudanu ni nobenega italijanskega vojaka več na ozemlju Egipta, Sudana in Kenije.

Posebnih dogodkov zadne dni na afriških bojiščih ni bilo.

Le v italijanski Somaliji so bile po angleških vesteh italijanske čete potisnjene na črto ob reki Džubi in Abesiniji napredujejo južnoafriške angleške čete vzhodno od Rudolfovega jezera. V Libiji in Eritreji je položaj nespremenjen. Živahno pa je obojestransko letalsko delovanje. Nemški poročevalski urad poroča, da nastopa v Afriki tudi nemško letalstvo. V petek so nemški strogolavci napadli angleško oporišče El Agheilo. Po nemški vesti so ti strogolavci napravili Angležem veliko škodo.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Za kg žive teže so se trgovali: v Kranju: voli in telice I. po 9.50, II. po 8.75, III. po 7.25, krave I. po 8.25, II. po 7.25, III. po 6.50, teleta I. po 13, II. po 12, v Ptuj: voli po 8.25 do 10, krave po 5 do 8.50, biki po 6 do 8.25, telice po 7.50 do 9.50 din

SVINJE. Za kg žive teže so se trgovali: v Kranju: špeharji po 18 do 18.50, pršutarji po 16 do 17, v Ptuj: pršutarji po 12 do 13, debele svinje po 14 do 15, v Konjicah: špeharji po 18, pršutarji po 14 din.

KRMA. V Kranju: lucerna 150 do 175, seno 150, slama 100 din za 100 kg.

VINO. Pri vinogradnikih se je dobilo: v ptujskem okolišu: navadno mešano vino po 8 do 10, finejše sortirano po 12 do 14, v konjiškem okolišu: navadno mešano vino po 8 do 12, finejše sortirano po 12 do 14 din za liter.

Zabela. V Kranju: slanina 26, svinjska mast 28 do 30, v Konjicah: svinjska mast 30, v Ptuj: slanina 24, svinjska mast 32 din za kg.

JAJCA. V Kranju 1.50 do 2, v Konjicah 1.75, v Ptuj 1.25, v Ljubljani 1.50 do 2 din za kos.

MED. V Kranju 36 do 40, v Ptuj 36 din za kg.

SIROVO MASLO. V Kranju 48 do 52, v Ptuj 44, v Konjicah 50 din za kg.

FIZOL. V Kranju 6 do 10, v Ptuj 5 do 7, v Konjicah 4 do 8 din za kg.

KROMPIR. V Kranju 1.75 do 2, v Ptuj 1.75 do 2, v Konjicah 1.75 do 2.25 din za kg.

VOLNA. V Kranju: neoprana 92 do 96, oprana 104 din za kg.

TRDA DRVA. V Kranju 180 do 196, v Ptuj 150, v Konjicah 120 do 130 din za kuhični meter.

MOKA. V Kranju: pšenična 5.50 do 9, turščična 6.50, ajdova 7.50 do 9, ržena 6.50 do 7, v Ptuj: turščični zdrob 5, ajdova moka 8 do 9, v Konjicah: pšenična 5 do 9.50, turščična 4 do 4.75, ajdova 7 do 9 din za kg.

MLEKO. V Kranju 2.50 do 3, v Ptuj 2.50 do 3, v Konjicah 2.50 din za liter.

JABOLKA. V Kranju 6 do 10, v Ptuj 6 do 8, v Konjicah 4 do 12 din po kakovosti za kg. Prvovrstnih jabolk že skoro ni več.

Sejmi

24. februarja: Beltinci, Moravče, Bučka, Studenec pri Krškem, Laško, Radohova vas, Zubna, Cerknica pri Logatcu, Slov. Bistrica, Lesce (za živino), Mislinje (za živino), Kozir, Rogatec;
25. februarja: Rajhenburg (za živino), Metlika;
26. februarja: Blanca;
27. februarja: Studenec-Ig, Toplice pri Novem mestu, Velenje;
28. februarja: Veliki Cirknik;
1. marca: Konjice (le za živino), Boštanj, Krka-Videm, Nova vas (Bloke), Marenberg (samo za živino).

F. Gobey:

32

Umor na plesu

«In na pokopališču mi je Julijina sobarica povedala nekaj prav zanimivega.»

«Kaj pa?»

«Da je Julijino grobnico plačala neka neznanka pod napačnim imenom. Potem sem zvedel, da je pogreb plačala Julijina prijateljica, ki jo dobro pozna. Včeraj sem bil pri njej. Povedala mi je, da je bila dan poprej na pokopališču in da je pri Julijinem grobu našla neznanko, ki je tam jokala. Rekla je, da je bila neznanka svetlolasa in da je govorila zelo lepo francosko.

«Ali je z njo govorila?»

«Da. Toda neznanka je takoj pobegnila. Julijina prijateljica je bila snoči v gledališču. Poklicala me je k sebi in mi rekla, da tisto gospo s pokopališča zelo dobro poznam.»

«Kako? Ne razumem vas.»

«Verjamem vam, ker Klavdina — tako je ime tisti Julijini prijateljici — uporno trdi, da ste vi tista ženska. Pomislite... kar smeh mi je ušel, ko sem jo slišal... No, vsakdo se lahko pač zmoti... tudi sodišče...»

Gospa Cambryjeva je prebledela in komaj zajecjajala:

«Kaj! Ta ženska se je drznila... da, prav pravite, nihče ni varen pred obrekovanjem! Kaj pa ste ji vi na to rekli?»

«Rekel sem ji kar naravnost, da se ji meša. Ona je svoje še naprej trdila. Zato sem se obrnil in šel.»

«Res, kdo naj ji pa verjame? Prismojena mora biti. Kako pa se piše?»

«Klavdina Risslerjeva, stanuje pa v Lisa-

bonski ulici. V Parizu je zelo znana...»

V tem trenutku je stopil v sobo sluga.

«Kaj pa je?» ga je nestrno vprašala gospa.

«Gospod Roger Darcy želi, da bi ga sprejeli.»

«Povejte gospodu, da sem na vrtu!»

«Voznik sprašuje, ali naj zapreže voz,» je dodal sluga.

«Ni treba. Nikamor se ne bom danes peljala.»

Gospod Darcy je bil zelo presenečen, ko je zagledal Nointela. Vendar pa ga je pri srčno pozdravil. Potem je gospej Cambryjevi poljubil roko.

«Gospod mi je prinesel novico o smrti Bertine sestre,» je povedala gospa preiskovalnemu sodniku.

«Mene je Gaston davi obvestil o tem,» je rekel Roger Darcy.

«Ali ste zdaj opustili preiskavo proti Berti?»

«Da, gospa. In Gastona sem pooblastil, da to pove gospodični Lesterelovi.»

«Upam, da se zdaj ne upirate več njuni poroki.»

«Zakaj bi se upiral. Kakor se mi zdi, ste vi zanjo zelo navdušeni.»

«Dragi prijatelj, zelo sem srečna... Zdaj pa nehamo že enkrat govoriti o tem zločinu, ki nas je že vse stal precej živcev.»

«Žal sem jaz še zmerom na začetku. Ljubo mi je, da vidim vas tu, gospod Nointel. Vse

se je obrnilo v tisto smer, ki ste si jo vi zamišljali.»

«Gospod... zelo sem vam hvaležen za te besede...»

«Kaj mi boste hvaležni? Ravnal sem po svoji vesti in se prepračal, da je markiza nedolžna. Bila je davi zelo dolgo pri meni. Tudi vratarica lože je prišla, da sem je zaslusal.»

«Torej ste obe soočili?»

«Seveda. Markiza je šla v sosedno sobo, da se je oblekla prav tako, kakor je bila oblečena v tisti usodni noči. Med tem sem jaz izpraševal gospo Majorejevo. Povedala mi je, da je spustila v ložo tri ženske: prva je imela čisto preprosto domino in prav takšno krinko, drugi dve pa sta bili zelo razkošno oblečeni. Le s težavo je doumela, kaj nameravam. Sedla je, kakor navadno sedi pred ložo. V sobo je stopila markiza, oblečena v domino. Šla je naravnost proti vratarici in ji rekla: «Prosim vas, da mi odprete to ložo!» Vratarica je bila tako presenečena, da ji ni nič odgovorila. Potem ji je markiza strogo rekla: «Nočete mi odpreti? Dobro. Šla bom in ne bo me več. To povejte gospej, ki je notri!» Vratarica je na te besede odgovorila prav tako kakor takrat v operi: «Gospa, naročeno mi je, da smem spuščati dame le po eno v ložo. No, vidite, ne bo se vam treba več jeziti. Tista, ki je v loži na obisku, že odhaja.» Potem se je šle vratarica spomnila vseh poedinosti: kako je markiza odšla v ložo, kako je potem še enkrat prišla ženska, ki je bila prej v loži in kako je morala čakati, da je markiza odšla. Naposled je prisegla, da je Julija še živela, ko je ta 'maškara' — vratarica ni

Vrednost denarja

Na naših borzih smo dobili 18. t. m. v devizah (prve številke službeni tečaj, druge v oklepajih tečaj na svobodnem trgu):

1 angleški funt za 174.57 do 177.77 (za 215.90 do 219.10) din;

1 ameriški dolar za 44.25 do 44.85 (za 54.80 do 55.20) din;

1 švicarski frank za 10.29 do 10.39 (za 12.71 do 12.81) din;

Nemška klirinške marke so bile po 17.72 do 17.92 din. Vojna škoda se je trgovala v Beogradu po 480 do 480.25 din.

Drobne vesti

== Borski rudnik prešel v nemške roke. Dunajski »Südost Echo« poroča iz Berlina, da je te dni nemška skupina pod vodstvom nemškega generalnega konzula v Beogradu Franza Neuhausena sklenila kupno pogodbo s pariško banko Société Mirabaud et Cie glede odkupa večini delnic borskega rudnika bakra. Pogodba je že podpisana in se izvaja. Do pogajanj je prišlo na željo nemške vlade in v sporazumu s francosko vlado v Vichyju. »Südost Echo« še pripominja, da ima ta nakup za nemško gospodarstvo s kovinami izredno važnost, ker so ležišča bakra v Boru med največjimi ležišči bakra v Evropi na tretjem mestu in se tam pridobiva bakrena ruda visoke kakovosti.

== Rusija se zanima za naš aluminij. Trgovinsko zastopništvo Zveze sovjetskih socialističnih republik v Beogradu se zanima za nakup našega aluminija. Sovjetska zveza bi nakupila večje količine aluminija, če bodo ustrezali kupčijski pogoji.

== V oktobru in novembru lani so narasle vloge pri slovenskih hranilnicah. Po podatkih Zveze jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani so se tudi v oktobru in v novembru lani ugodno razvijale vloge pri 29 slovenskih hranilnicah. V oktobru je znašalo povečanje vlog le en milijon din na 990.829.952 din. Zato pa so se v novembru dvignile skupne vloge kar za 27 milijonov na 1.017.835.514 din, od česar odpade na 123.650 hranilnih knjižic 752,2 milijona in na 1689 tekočih računov 265,6 milijona din. Vloge na knjižice so se povečale v oktobru pri devetih zavodih v novembru pri 11, vloge v tekočem računu v oktobru pri petih, v novembru pri 10 zavodih (izmed 20, ki vodijo tekoče račune), skupno stanje vlog v oktobru pri osmih, v novembru pa pri 10 zavodih. Tudi število vlagateljev je naraslo v oktobru pri osmih, v

novembru pa pri 10 zavodih in znaša tedaj 125.184. Kljub sedanjim nemirnim časom kažejo ti podatki prav razveseljivo sliko o delovanju naših hranilnic.

== Kako so šle letos kože divjačine v denar. Dne 27. in 28. januarja je bila na velesejmu v Ljubljani 31. dražba kožuhovalne. Letošnja kakovost krzna je bila za nekaj slabša od one lanskega leta. Kljub temu, da je bilo mnogo kupcev, zanimanje ni bilo bogve kako veliko, to pa zaradi tega, ker je izvoz kožuhovalne v druge države otežkočen. Tudi tujih kupcev je bilo precej manj kakor druga leta. Veliko pa je bilo letos zanimanje jugoslovanskih krznarjev. Na dražbi je bilo tudi nad 300 srebrnih in čez 100 modrih lisic, vzgojenih na domačih farmah. Do večjih kupčij pa ni prišlo, ker se lastniki farm niso mogli zediniti s kupci zaradi cen. Blago domačih farm je bilo že prav dobro, z leti pa bo postalo prav gotovo odlično. Na dražbi so prodali skoro vso razpoložljivo kožuhovalno razen srebrnih in modrih lisic. Znanost je poskočila cena divjim zimskim zajcem, jazbecem, pižminkam, pa tudi domačim zajcem. Dosežene cene za prvovrstno krzno so naslednje (v oklepajih lanske cene na dražbi 22. januarja): lisice 180 do 220 (120 do 180), lisice, posebni kosi do 305, kune zlatice 1400 do 1600 (1300 do 1700), kune zlatice, posebni kosi do 1830, kune belice 750 do 760 (750 do 900), kune belice, posebni kosi do 1060, dihurji 150 do 180 (120 do 140), vidre 600 do 1000 (500 do 600), zimski zajci 15 (10), letne srne 27 (26), zimske srne 16, jazbeci 130 (75), divje mačke 50 (44), pižminke 88 (40), verice 14 (14), rjave podlasice 7 (3), bele podlasice 35 (35), domače mačke 10 do 40 (10), domači zajci 3 do 6 (3), polhi 3, krti 1.50 dinarja. Prihodnja dražba krzna bo 10. marca na Ljubljanskem velesejmu.

== Rusija kupuje Savinjski hmelj menda za Zedinjene države. Kakor poročajo iz Žalca, je ravnatelj uvoznega odseka sovjetskega trgovinskega zastopstva v Beogradu g. Aleksej Sokolov, ki je prišel v Žalec, nakupil že precej savinjskega hmelja. Ta hmelj se je moral pakirati na ameriški način, zaradi česar sodijo, da pojde iz Rusije v Zedinjene države. Kakor javljajo, je g. Sokolov moral te dni po trgovskih poslih v Zagreb. V hmeljskih zadevah ga nadomešča v Žalcu g. Golubov.

Rusija nam začne v kratkem dobavljati bombaž. Odposlanstvo naših tkaninskih industrijcev, ki se je nedavno vrnilo iz Moskve, je sklenilo pogodbo za dobavo bombaža v vrednosti 1.000.000 dolarjev v kliringu, mili-

jon dolarjev v svobodnih devizah, za 600.000 din pa bombažnih odpadkov. Mi že dobavljamo Rusiji v smislu trgovinske pogodbe naše pridelke. V kratkem bo poslano v Rusijo 33 vagonov masti. Jugoslaviji namenjeni ruski bombaž izvira iz Južne Rusije in ustreza po kakovosti ameriškem. V Moskvi je bilo pa tudi sproženo vprašanje prevoza kavčuka za potrebe Jugoslavije skozi Rusijo. Rusija je dovolila, da bomo lahko čez njeno ozemlje uvažali kavčuk iz Amerike in Japonske, toda prevoznino bomo morali plačevati v kavčuku.

== V Jugoslaviji imamo blizu 4000 tvornic. Te dni je izšla v Beogradu obsežna gospodarska knjiga, ki jo je napisal višji uradnik v ministertvu za trgovino in industrijo Kukuljević. V knjigi je opisan razvoj naše industrije v zadnjih 20 letih. Po podatkih te knjige je bilo leta 1938 v Jugoslaviji 3954 tvornic. Največ jih je odpadlo na živilsko industrijo in sicer 1000. Na drugem mestu po številnosti so električne centrale in sicer jih je bilo 589. Tkaninskih tvornic je 432, kemičnih 193, za kovinsko stroko 206, strojnih 33, papirnic 51, tvornic olja 53, tiskarn 66, tvornic mineralnih olj 13, tvornic kavčuka 5 in tako naprej. Največ industrijskih podjetij je v dunavski banovini, in sicer 1016. Na drugem mestu je bivša savska banovina z 940. Sledi dravska banovina z 810 tvornicami, drinska z 260, moravska s 159, vardarska s 152, bivša primorska s 147, vrbaska z 88 in zetska s 73 tvornicami. Izjema je področje uprave Beograda, ki ima kljub svojemu sorazmerno majhnemu ozemlju v primeri s področji banovin 309 tvornic.

Novice

* Knežinja Olga na slavi Društva za zaščito živali in rastlinstva. Nj. Vis. knežinja Olga je najvišja zaščitnica Društva za zaščito živali in rastlinstva v Beogradu, ki je pretekli petek praznovala svojo krstno slavo. Knežinja Olga je bila sprejeta in toplo pozdravljena od številne ugledne zbrane družbe in je prižgala slavsko svečo.

* Jugoslovenska pevska zveza pripravlja slovesnosti ob polnoletnosti Kralja Petra II. Na seji uprave Jugoslovenske pevske zveze 30. januarja v Beogradu so bili storjeni važni sklepi, da se bo čim dostojneje praznoval

vedela, koga ima pred sabo — odšla in se ni več vrnila. Tako sem se jaz prepričal, da je markiza pri vsej zadevi nedolžna in je ne bom več klical, dokler ne dobim prave zločinke v roko.

»Ali upate, da boste to žensko našli?« je vprašala vdova.

»Pozavno bo, toda našel jo bom. Ali vam je gospod Nointel povedal, kaj mi je snoči izročil?«

»Da, gumb z začetno črko mojega imena.«

»Draga moja Barbara,« se je nasmehnil sodnik, »sveta Barbara je velika svetnica. Četrtega decembra, na vaš god, bom priredil veliko pojedino, kamor bom povabil tudi gospoda stotnika Nointela. Glede gumba pa — poizvedel bom pri vseh pariških draguljarjih, ali ta gumb poznajo. In še vašo gosposdino bom vprašal, ali pozna te vrste gumbe. Stara je že in se morda spozna na takšne družinske svetinje.«

Nointel je videl, da je njegova navzočnost zdaj že odveč. Poslovil se je in šel.

XVIII.

Nointel je bil po odhodu od lepe vdove zadovoljen. Stvar se je začela razvijati, kakor je treba. Le misel na Simancasa in na Galmierja mu je grenila zadovoljnost.

»S tema dvema lopovoma moram čimprej obračunati,« si je rekel.

Odpeljal se je v kavarno, kamor je navadno hodil general južinat. Tam ga ni bilo. Zato je šel proti klubu. Med potjo pa ga je opazil pred nekim ogrom. Stopil je k njemu in ga potrepljal po rami:

»Dobil sem vas in vas bom aretirali!«

Simancas se je ves besen obrnil proti njemu.

»Gospod, na kaj čuden način ustavljate ljudi.«

»Kaj hočete? Takšno navado imam. Z vami bi rad govoril. Ali bi šla v klub?«

»Zdajle pa res ne utegnem. Neko delo še imam.«

»No prav. Se bova pa med potjo malo pogovorila.«

»Jaz pojdem na to stran. Mudi se mi.«

»Meni se pa nič ne mudi. Kar spremil vas bom.«

»Oprostite, voz moram vzeti, tako nujno je.«

»Nič hudega. Se bom pa z vami peljal.«

»Torej me preganjate?«

»Morda. Ali se bova torej peljala s kočijo?«

»Ne. Rajši pojdiva peš.«

»Dobro. Tudi jaz rajši hodim.«

»Na kratko mi povejte, kaj prav za prav želite.«

Nointel je začel:

»Markiza vas je torej odpravila?«

»Če me mislite žaliti, vam sploh ne bom odgovarjal.«

»No, zaradi tega me ne bo preveč glava bolela. Obvestiti vas hočem, da je bila markiza danes pri preiskovalnem sodniku, ki je vso njeno zadevo razčistil, in zato bi vi pametno storili, če ne bi več mislili na tista dva milijona.«

»To bomo še videli. Markiza pa menda ni povedala preiskovalnemu sodniku, kako je bilo s smrtjo tistega gonjača na lovu...«

»Ne. To bom preiskovalnemu sodniku povedal jaz, ki sem spoznal tistega slavnega gonjača.«

»Jaz ga nisem.«

»O, vi ste ga dobro poznali. Plačali ste ga, da bi me ubil. In ko je drugič nerodno ustrelil je zadel sebe namesto mene.«

»Dokazal bom, da ste ga ubili vi ali pa markiza.«

»Le dobro premislite, ali sem bil jaz ali markiza. In sicer še preden pojedete k preiskovalnemu sodniku.«

»Kdor se poslednji smeje, se najbolje smeje.«

»Poslednji? To bo kapitan Crozon, ki se je zaklel, da bo vas, pisca anonimnih pisem naprej javno oklofutal, potem pa zaklal s mečem.«

»Ali ste me ovadili?«

»Vi ste ovadili gospo Crozonovo!«

»Gospod,« je dejal Simancas in pogledal na uro, »zdaj pa moram iti na sestanek. Povejte mi hitro, kaj želite od mene.«

»Želim, da v osemindesetih urah izginete iz Pariza, v petih dneh pa iz Frncije. Za vas samega bo najbolje, če bo čimprej morje med vami in gospodom Crozonom.«

»Gospod, verjemite mi, da sem že sit te dežele, kjer tako ravna s pravico, kakor ne bi smeli. V soboto se odpeljem v Združene države.«

»Upam, da pojde z vami tudi vaš izvrstni doktor za živčne bolezni...«

»Galmier se misli vrniti v Kanado.«

»Izvrstno! Boga hvalite, da mora Crozon zdaj še najprej ženo pokopati. Zato lahko ostanete v Parizu še dva dneva.«

»Ali mi dovolite, da zdaj odidem?«

»Pojdite, toda ne pozabite, da vas nadzorujem.«

Simancas je šel, Nointel pa ga je spremljal s pogledom.

ustavil prvi osebni vlak na novi železniški postaji. Čeprav je bilo in snežilo, se je na postajališču zbralo mnogo ljudi z Jesenic, Javornika, Blejske Dobrave in Gorij, ki so proslavili otvoritev postajališča.

* Zadušnica za obletnico smrti Ljube Davidoviča. V Beogradu in v mnogih drugih mestih naše države so bile v soboto 15. t. m. spominske proslave Ljube Davidoviča za obletnico njegove smrti. Glavni odbor Demokratske stranke je priredil zadušnico v cerkvi sv. Save, ki so ji prisostvovali poleg rodbine pokojnega Davidoviča vsi člani glavnega odbora Demokratske stranke s predsednikom Milanom Grolom na čelu in mnogi politiki iz drugih strank. Jugoslovensko nacionalno stranko so zastopali Peter Živković, Bogoljub Jevtić, Jovo Banjanin in drugi. Samostojno demokratsko stranko minister za socialno politiko dr. Budisavljević in predsednik izvršnega odbora senator Večeslav Vilder, radikale Miša Trifunović, Andra Radojević in Boža Maksimović, socialiste Živko Topalović, navzočni pa so bili tudi drugi ugledni politiki.

* Luksemburg spet izplačuje izseljenske rente. Izseljenski odsek ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje je prejel obvestilo, da naši državljani, ki so si služili prejšnje čase rente v Luksemburgu, spet lahko prejema denar iz Luksemburga. Zato je potrebno, da vsi rentniki pošljejo ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje posebne listine (potrdilo, da še žive), da bo ministrstvo lahko doseglo izplačilo tega, kar nam dolguje Luksemburg.

* Spremembe v voznom redu potniških vlakov. S 17. t. m. je ukinjen na progi Celje—Velenje ob delavnikih vlak št. 9126 z odhodom iz Celja ob 20.43 in s prihodom v Velenje ob 21.51. Namesto njega vozi samo ob delavnikih vlak št. 9120 z odhodom iz Celja ob 19.05 in s prihodom v Velenje ob 20.13. Vlak št. 9126 z odhodom iz Celja ob 20.43 in s prihodom v Velenje ob 21.51 bo vozil torej samo ob nedeljah in praznikih. Nadalje je ukinjen od istega dne na progi Poljčane—Konjice vlak št. 8236 z odhodom iz Poljčan ob 16.30 in s prihodom v Konjice ob 17.18. Namesto njega vozi vlak št. 8238 z odhodom iz Poljčan ob 18.55 in s prihodom v Konjice ob 19.13.

* Sprejem mladeničev v inženjersko in konjeniško podoficijsko šolo v starosti od 18 do 21 let. Rok za prijavo v inženjersko je do 16. marca, v konjeniško do 15. aprila t. l. Vsa tozadevna pojasnila dobite ustno ali

pismeno: Koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p. Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za pismeni odgovor priložite kolek ali znamke za 10 din.

* Upravni odbor Hranilnice drav. banovine je namesto slovesne otvoritve podružnice v Kranju votiral znesek din 5000 za zimsko pomoč Mestni občini v Kranju.

* Naš parnik »Dub« potopljen. V Dubrovnik je prispela vest, da je bil na Atlantskem morju potopljen naš parnik »Dub«. Potopila ga je neznana podmornica. Parnik »Dub« je bil last Svobodne plovidbe in je vozil železno rudo iz Durbana v Filadelfijo. Posadka je štela 24 mož.

* Naš parnik »Peter« na Atlantskem morju. Iz Dubrovnika je krenil v New Port News v državi Virginija naš parnik »Peter«, ki ima 26 mož posadke in vozi tovor iz naših pristanišč.

* 106 let star mož je umrl v okolici Zelenice v Bosni. To je bil Mustafa Šijaković, ki je doživel nenavadno visoko starost, čeprav v svojem življenju ni bil preveč zmeren. Mož se nikoli ni vozil z železnico ali z avtomobilom. Vse svoje življenje tudi nikdar ni bil bolan. Toda nedavno se je nalezel prehlada, ki ga je spravil v grob.

* Šest zabavnih knjig dobe čitatelji »Domovine« za 40 din (s poštino vred za 49 din) in sicer: Goncourt Edmond »Dekle Eliza«, Cervantes »Tri lovele«, Anatole France: »Pingvinski otok«, Leonid Andrejev: »Plat zvona«, Andrej Strug: »Jutri«, Leonid Andrejev: »Povest o sedmih obešenih«. Naročajo se v knjižarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Šelenburgova ulica 3.

* Dve smrtni nesreči. V soboto zvečer se je v Šiški pripetila huda prometna nesreča. Hlapec Prve slovenske zidarske zadruge Martin Dimić je vozil na dvovpreženem vozu naložene smreke proti Ljubljani. Za njim se je pripeljal v hudem diru na motornem kolesu 21letni ključavničar in mehanik Franc Novak, ki zaradi goste megle ni opazil voza. Posledica je bila, da se je Novak z vso silo zaletel v smrekove hlode in odletel z motorja na tla, kjer je obležal s prebitim levim senčem. Kmalu je prispel reševalni avto, s katerim so ponesrečenca odpeljali proti bolnici, a je že med prevozom umrl. Pokojni France Novak zapušta mlado ženo in majhnega otroka.

V soboto dopoldne je šel posestnik in vojni invalid Anton Goršek, ki ima svoje postvo na vrhu hrička v Pečovniku pri Celju, po opravkih v mesto. V mestu je nakupil ne-

kaj blaga in se napotil zvečer proti domu. Ko je v temi stopal po zelo strmih pobočju proti svojemu domu, mu je spodrsnilo. Goršek je padel, se zakotalil po pobočju, nato pa treščil z vso silo z glavo v drevo. Ko so Gorška v nedeljo zjutraj našli, je bil že mrtev.

* Otročiček žrtev nesreče. Te dni se je pripetila v vasi Bregah pri Leskovcu huda nesreča. Šumičeva gospodinja je šla k sosedu in pustila svoje štiri mladoletne otroke same doma. Komaj 16-letna hčerka Angela je kuhala in pri tem postavila lonec vrele vode sredi kuhinje. Pri tem pa je pozabila paziti na svojo enoletno sestrico Marijo, ki se je splazila k loncu in ga prevrnila po sebi. Na obupne otrokove klice so prihiteli sosedje, ki so otroku nudili prvo pomoč. Otrok je bil opečen po vsem telesu in je po sedemdnevnih mukah umrl.

* Samomor Slovenke v Beogradu. Nedavno zjutraj si je v Beogradu končala življenje soproga ravnateljice Jugoslovanske družbe vžigalic Julka Goriškova. Z možem Mirkom sta bila prejšnji večer v večji družbi pri prijatelju advokatu Vinku Zorcu, kjer so ostali do 6. zjutraj. Ko sta se vrnila domov, je Goršek vzel iz žepa samokres in ga položil na nočno omarico, potem pa je šel za trenutek iz sobe. Ta čas je pa zaslišal iz sobe strel. Skočil je nazaj in našel ženo v zadnjih zdihljajih. Zapustila ni nobenega poslovnega pisma in zato ni znano, kaj jo je pognalo v smrt. Najbrž je bila kriva njena bolezen.

* Smrtna nesreča na cesti. Ko je 18-letni, pri nekem posestniku pri Sv. Katarini nad Trbovljami zaposleni hlapec Stanko Hribar z Marije Reke vozil les, se je na cesti pri Sv. Katarini prevrnil težko naloženi voz nanj in mu zdrobil lobanjo. Hribarja so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je umrl.

* Kozolec je pogorel. V zadnem času je bilo v Savinski dolini več požarov, ki jih je po večini zanetila zlobna roka. Tako je gorelo pri ge. Dečkovi v Gaberju pri Celju, Pri Ježovniku v Arji vasi, pri Celinšku v Levcu in pri Holubarju v Kasazah. Nedavno noč pa se je vnel veliki kozolec posestnika Vinka Zagarja v Dobriši vasi pri Zalcu. Kozolec je bil poln sena in je pogorel do tal. Škoda znaša okrog 100.000 din, je pa po večini poravnana z zavarovalnico. Gasilec in sosedom se je posrečilo ogenj zaječiti, da se ni razširil na sosedna poslopja.

* Smrtna nesreča starega gospodarja. Osemdesetletni posestnik Golež Mihael v Hotunjah je pred dnevi šel iz stanovanja v nekoliko oddaljeno gospodarsko poslopje, da

Moritz Lilie:

Blodnje življenja

Povest iz preteklih časov

Iz strahu pred sodnim zasledovanjem se nisem upala takoj odpotovati domov v Nemčijo, temveč sem živela nekaj čas v Stockholmu in potem več let v Londonu. Naposled pa sem le sklenila, da se skrivaj vrnem v svojo domovino in se pri tej priložnosti odkrižam svojega spremljevalca. Toda motila sem se, zakaj komaj je odplula naša ladja na morje, je bivši prerok prikorakal po stopnicah svoje kajute na krov in me pozdravil z zasmehljivo vljudnostjo. Od tega časa se je prislilil name ko senca. Nisem se ga več odkrižala.

O silnih preprih, ki so bili dnevno med nama, rajši molčim. Prav tako ne bom pisala o potokih solz, ki so ponoči stekle na mojo blazino. Bile so ure, ko sem v silnem obupu hotela napraviti konec temu življenju.

Tedaj si prišel ti, Robert, in po dolgem času je v moji duši spet zasvetila zvezda upanja. Spet sem dobila veselje do življenja. V tebi sem upala najti zaščito in pomirjenje. Toda ni mi bilo usojeno. Včerajšnja nesreča je ugonobila moje nade, sirovo je razbila moje blažene sanje. Ko boš bral to pismo, bom že daleč od tod. Svet ima gotovo še kak skrit kotiček, kjer se bom pokorila za zlo in mirno umrla.

Oprosti, da sem tako obširna, toda hotela sem ti svoje življenje brez olepšanja opisati in ti tudi podati sliko zlikovca, ki me je kot hudobni duh zavedel na zločinsko pot. Pro-

sim te, oprosti mi, da nisem bila že prej nasproti tebi odkrita. Strah, da ne bo konec lepih sanj, mi ni dopuščal, da bi bila govorila. Vem, da ne zaslužim odpustčanja in ne sočutja, morda pa vsaj iskrico sočutnega razumevanja, ki ga plemeniti ljudje nikoli ne odrečejo nesrečnikom.

Ostani zdrav in bodi srečen, kakor zaslužiš! Malvina!

Globoko pretresen je izročil Robert Malvinino pismo očetu.

»Kaj nameravaš storiti?« je vprašal oče sina.

»Najprej bom vzel večtedenski dopust, da bom s teboj odpotoval domov ter pozdravil mater in sestro,« je odvrnil mladi gledališki igralec. »Če ti je prav, se ustaviva med potjo v vseučiliškem mestu in povabiva mojega starega prijatelja Lassendorfa, naj naju spremlja.«

»V božjem imenu, saj veš, da imamo prostora dovolj doma.«

11.

V marcu je sijalo solnce že prav toplo in prijazno na zemljo, ki je še bila odeta v tanko sneženo odejo. Solnce je privabilo iz zemlje prve zvončke, ki so v topli sapici stresali svoje bele glavice. Pravni svetnik je korakal s sinom po ulicah vseučiliškega mesta. Ni še bilo dolgo od časa, ko je bil Robert odložil pravne knjige in stopil na gledališke deske, a se mu je zdelo, da je od tistega časa pote-

kla že vrsta let. Izkušnje, ki jih je bil deležen v kratkem času gledališkega udejstvovanja, so ga naučile spoznati vso resnost življenja in so napravile iz svežega, veselega mladeniča, resnega moža. Otožno mu je bilo pri srcu, ko je kot nekdanji visokošolec obujal spomine na lepe študentske čase.

»Ali veš za stanovanje svojega prijatelja Lassendorfa?« ga je vprašal stari gospod, ki mu je hoja po trdem cestišču postala že neprijetna.

»Obdržal je najino prejšnjo skupno sobo, a se ni mogel odločiti, da bi si na moje mesto poskal kakšnega drugega sobnega tovariša,« je pripovedoval Robert. »Sicer pa bova kmalu na smotru.«

Oba moža sta nekaj trenutkov nato stopila v iskano hišo in šla po stopnicah v podstrešno sobo medicinskega Lassendorfa. Mladi visokošolec je presenečen planil pokoncu, ko sta Robert in njegov oče vstopila. Veselo je pozdravil starega gospoda, ki ga je poznal že od prej, nato pa je svojega bivšega tovariša viharo objel.

»Robert! stari prijatelj,« je vzkliknil Lassendorf, »če bi ti ne bil na najboljšem potu, da postaneš velik gledališki umetnik, bi moral biti jaz resno hud nate, saj mi že pol leta nisi odgovoril na nobeno pismo!«

»Oprosti mi to malomarnost. Prepričan sem, da mi jo boš oprostil, ko ti bom povedal, kaj sem vse doživel v T...«

»Sicer sem marsikaj slišal,« je odvrnil medicinec, »toda vedeli le nismo, kaj je resnica in kaj je laž. Mislim, da je bilo marsikaj pretirano.«

»Otroka, nikar ne načenjajta zdaj te zgodbe, v moji glavi še kar vse brni,« je rekel pravni svetnik. »Imela bosta še dovolj pri-

nakrmi živino in je s senika padel na lesen pod. Prebil si je lobanjo in zlomil tilnik. Ker se ni vrnil v hišo, so ga domači šli iskat. Našli so ga mrtvega v mlaki krvi. Bodi mu blag spomin!

* **Iz obupa v smrt.** V ljubljansko bolnišnico so pripeljali 21letno služkinjo Marijo Podlogarjevo iz Želimlja, ki je o priliki obiska neke prijateljice v mestu v njeni trenutni odsotnosti izpila steklenico lizola. V bolnišnici so ji izprali želodec, pa je kljub skrbni zdravniški negi umrla. Kaj je mlado obupanko pognalo v smrt, se ni moglo ugotoviti.

* **Ljubljanski brzovlak je v Tremerjah pri Celju usmrtil progovnega delavca.** V Tremerjah so te dni progovni delavci čistili s proge sneg. Med njimi je bil 28letni Jože Vetrih iz Lokrovca pri Celju. Okrog 15. ure se je pripeljal po progi od Zidanega mosta ljubljanski brzi vlak, istočasno pa njemu nasproti tovorni vlak iz Celja. Vetrih se je umaknil in se naslonil na lopatin ročaj. V tistem trenutku je privozil brzi vlak, treščil v lopatino oporišče in odbil Vetriha, da je padel na nasip ob Savinji. Nesrečnik si je prebil lobanjo na temenu in obležal nezavesten. Tovariši so mu takoj priskočili na pomoč. Odnegli so ga v čuvajnico, kjer je po polurnem hudem trpljenju izdihnil. Rajniki je bil izredno priden mož. Bil je dober družinski oče in zapušča enega nepreskrbljenega otroka in hudo prizadeto vdovo. Blag mu spomin!

* **Zaloigra mladih zaljublencev.** H gostilničarju Antonu Gabriču v Splitu je prišel te dni njegov znanec podnarednik Franc Žuraj s svojo zaročenko 18letno Genovefo Rodinovo in ga prosil, da jima odstopi za nekaj časa sobo. Gabrič mu je ustregel. Zvečer istega dne je poslal gostilničar Gabrič svojo uslužbenko, naj pogleda, ali je gostoma kaj potrebno. Na trkanje pa se ni nihče oglasil. Zadeva je postala sumljiva, zato je Gabrič obvestil policijo, ki je morala skozi okno v sobo, kjer je našla na postelji mrtvo Genovefo, kraj postelje na tleh pa njenega zaročenca. Dekle je imelo rano na prsih. Žuraj pa je imel dve rani na prsih in prerezane žile na obeh rokah. Najprej je streljal na zaročenko, potem pa še na sebe. Hkratu si je tudi prerezal žile. Samomorilca nista zapustila nobenega pisma. V Split so prišli sestra in dva brata pokojne Genovefe in pojasnili vzroke, ki so dovedli mlado Genovefo v smrt. Rodinova rodbina živi v Šibeniku. Genovefa je bila zaročena z nekim pehotnim podnarednikom, ki je služboval v Šibeniku. pa je

bil pozneje premeščen v Bileće. Med tem se je Genovefa spoznala z mornariškim podnarednikom Francem Žurajem. Zaljubila sta se in sklenila, da se poročita. Njeni starši pa so zahtevali od Genovefe, da se poroči s prvim zaročencem. Ker Genovefa tega ni hotela je šla v Split, kjer se je sestal z Žurajem in šla z njim v smrt.

* **Smrt zaradi padca po stopnicah.** V ljubljanski bolnišnici je umrl za poškodbami 33 letni delavec Rudolf Karner iz Hrastnika. Karner je dan poprej padel doma po kamnitih stopnicah več metrov globoko in treščil

z glavo naprej ob podzidek, da je obležal nezavesten s prebito glavo. Prepeljali so ga takoj v ljubljansko bolnišnico in mu nudili vsoto potrebno pomoč, ki je bila zaman.

* **Roparski napad na posestnico v samoti.** Nedavno ponoči so neznani razbojniki vdrl v domačijo posestnice Antonije Kastelčeve v Polju ob Sotli. Staro ženico so pretepli in ji odnesli nekaj gotovine, masti in prekajenega mesa. Orožniki so aretirali nekega fanta iz občine Sedlarjevega, ker je osumljen, da je sodeloval pri napadu.

Novi proračun dravske banovine je povečan

V ponedeljek 17. t. m. se je sestal v Ljubljani banski svet in začel razpravljati o novem proračunu dravske banovine. Novi proračun ni sestavljen za 12 mesecev kakor vsi dozdajšnji, temveč samo za dobo devetih mesecev, to je od aprila 1. 1941. do 31. decembra 1941 zaradi tega, ker se je moral banovinski proračun v smislu novega zakona o državnem knjigovodstvu prilagoditi državnemu proračunu, katerega proračunsko leto se bo odslej krilo s koledarskim letom.

Dohodki novega banovinskega proračuna znašajo 125.070.000 din in prav tolikšni so izdatki.

Na posamezne oddelke banske uprave je proračunska vsota porazdeljena takole:

Obči oddelek in glavna pisarna 6.580.890 din, upravni oddelek 1.211.700 din, kmetijski oddelek 8.594.380 din, prosvetni oddelek 21.966.310, tehnični oddelek 40.650.940 din, oddelek za socialno politiko in narodno zdravje 10.339.120 din, finančni oddelek 13.348.860 din, oddelek za trgovino, obrt in industrijo 3.767.810 din, prispevek banovinskega zavoda 13.610.650 din, proračunski rezervni kredit 5.000.000 din.

Dohodki proračuna so pričakovani iz tehle virov: doklade na državne neposredne davke 59.596.250 din, delež na skupnem davku na poslovni promet 4.185.000 din, trošarina 34.065.000 din, davki in takse 18.487.500 din, odkupnina za osebno delo 112.500 din, razni dohodki 4.549.410 din in terjatve iz prejšnjih let 3.975.000 din.

V primeri z zdaj veljavnim proračunom za l. 1940-41. so izdatki v novem proračunu

narasli, posebno če upoštevamo, da je stari proračun veljal za dobo 12 mesecev, novi pa je določen samo za dobo 9 mesecev. Narasli so proračuni vseh oddelkov, zlasti pa proračuna tehničnega in prosvetnega oddelka.

Zdaj vladajoče razmere in draginja so vtisnile svoj pečat tudi novemu banovinskemu proračunu. Večji izdatki so potrebni zaradi povečanja plač banovinskim in državnim namestencem in zaradi porasta cen vseh materialnih izdatkov. Materialni izdatki so se najbolj občutno povečali za financiranje banovinskih ustanov in zavodov, ki nimajo svoje ekonomije. Proračun tehničnega oddelka se je zaradi tega znatno povečal, ker mora oddelek večino svojih del opraviti že v dobi 9 mesecev, in sicer v mesecih, ko so dela na cestah in drugod najbolj nujna.

V proračunu upravnega oddelka ni več postavke za združevanje občin, ker je to delo že opravljeno. V kmetijskem oddelku so izdatki višji za kmetijsko in gospodinjstvo izobrazbo. Za ureditev posestva »Lepi dol«, kjer bo banska uprava ustanovila poseben zavod za gojitev sadja, je v proračunu nova postavka 300.000 din. V proračunu prosvetnega oddelka je nova postavka 240.000 din za stanarino za prejšnje leto učiteljicam, ki niso poročene z učitelji. V proračunu tehničnega oddelka je posebna izredna doklada za cestarje v znesku 945.000 din. V proračunu za trgovino, obrt in industrijo je nova postavka 265.000 din za preureditev električne napeljave v tehnični srednji šoli v Ljubljani.

Za kritje izdatkov bodo v veljavi 50odstotna obča doklada, 50odstotna cestna dokla-

ložnosti, da s bosta pogovorila. Zaenkrat mi prizanesite s to rečjo.

»Prav imaš, oče!« je soglašal gledališki igralec, »nikar ne pogrevajmo teh razburljivih spominov!«

»Zdaj pa, otroka moja, pustita me eno uro samega. Zelo sem utrujen od dolge vožnje z vlakom in bi rad malo počival.«

»Kar izvolite, gospod pravni svetnik,« je vzkliknil medicinec in vrgel na ogenj v peč nekaj velikih kosov premoga. »Medtem pojdeva z Robertom na sprehod po mestu in bova obujala stare spomine.«

Prijatelja sta si imela mnogo povedati, ko sta stopala po mestnih cestah.

Robert je povpraševal po svojih starih znancih in Lassendorf mu je odgovarjal. Naposled je predlagal, da bi se vrnila domov.

Medicinec je obstal pred prijateljem. »Povpraševal si po vseh, ki so tvoji znanci,« je rekel resno in očitačo, »osebo, ki ti je bila najbližja, pa si pozabil.«

»Gretico misliš, kaj ne?« je rekel tiho in s prizvokom sramovanja mladi umetnik. »Zelo sem jo užalil!«

»Prav gotovo si jo,« je menil Lassendorf. »Tvoje početje je pognalo mladenko na rob groba.«

»Ali je bolna?« je vprašal Robert hlastno. »Bila je bolna. V hudi vročini je cele tedne nihala med življenjem in smrtjo. V vročici je mnogo govorila o tebi. Jaz sem ti bil pisal o tem in te prosil, da jo obiščeš, kar bi bilo najboljše zdravilo za njeno bolezen. Žal je to pismo kakor mnogo drugih ostalo brez odgovora.«

Robert je čutil, kako upravičeni so bili ti očitki, zato se ni upal odgovarjati. Molče je poslušal.

»Zdaj je spet zdrava,« je nadaljeval študent, »toda ni več sveža in vesela deklica, kakršna je bila prej. Grenka izkušnja jo je napravila resno in tiho.«

»Bedak sem bil!« je bolešno vzkliknil Robert, »zavrgel sem demant in si rajši vzel bleščeče steklo. O, da bi se to nikoli ne bilo zgodilo!«

Medicinec je čudno pogledal svojega tovariša. »Ali ne bi morda šla k njej?« je rekel tako mimo grede.

Gledališki igralec je prijel prijatelja za obe roki. »Ali misliš, da bi mi Gretica odpustila?« je vprašal z glasom, ki je izražal upanje.

»Prava ljubezen ne pozna trajne jeze,« je odvrnil Lassendorf, »prava ljubezen ne odkloni roke, ponudene v spravo.«

»Prehudo sem užalil Gretico, ne upam se spet stopiti ji pred oči,« je rekel mladi umetnik malodušno bolj samemu sebi kakor prijatelju.

»Gretica te je zmerom zagovarjala, te z resnično plemenitostjo branila in skušala opravičiti tvoje zablode, čeprav je silno trpela. Še zmerom te ljubi in oprostila ti bo, če se ji spet skesano približaš.«

»A kaj misli o meni gospa Siebertova, kako naj si upam stopiti pred njo?«

»Ne bo nasprotovala volji svoje edine hčerke, ki jo ljubi z neizmerno nežnostjo, če bo videla tebe resnično skesanega.«

»Gretica mati pač lahko upravičeno dvomi o meni, kar moram priznati v svojo globoko sramoto,« je vzkliknil Robert, toda moj trden sklep je, da hočem popraviti, kar sem zakrivil. Na kolenih si hočem izprositi odpustanje od najplemenitejše tako zelo užaljene mladenke in ne vstanem prej, dokler

mi ne odpusti. Če me pa več ne bo marala, ji bom dal roko in se ne bom več zanimal za nobeno žensko na svetu. Pojdiva, obiščiva Gretico, njeno stanovanje ni več daleč!«

Smehljaje se je sledil študent prijatelju, čigar koraki so ubirali pot v predmestje, kjer sta obe ženski še zmerom stanovali. Čuden občutek je spreletel umetnika, ko je po tolikem času spet stopil na vrtiček, kjer je bil preživel najlepše ure svojega življenja — občutek sramu in kesa. Tu je bil prostor, kjer sta poleti stala zeleno pobarvana miza in vrtna klop, tu je bil ljubljani deklici povedal veselo novico, da je nastavljen pri gledališču in tu se je Greta zaradi te novice jokala, kakor bi bila vnaprej vedela, da bo doživela grenke dni. Danes mu Gretica ni prišla naproti kakor v onih srečnih dneh, da bi se ga oklenila okoli vratu. Tih in pust je bil vrt in drevesa so stegovala svoje gole veje proti mlademu možu, kakor bi ga bila hotela izgnati iz tega tihega svetišča, katero on s svojo prisotnostjo oskrunja.

Oklevaje je stopil bliže in srce mu je začelo slišno tolči v prsih, ki je zagledal pri oknu prijazne dvorišne hišice Greto sklonjeno nad ročnim delom. Mladenka je vzdignila glavo, ko je zaslišala bližajoče se korake, in njen ljubek, a bled obraz je globoko zardel ob pogledu na nepričakovani obisk.

»Vračam vam izgubljenega sina!« je vzkliknil Lassendorf na pol v šali, na pol resno, ko sta vstopila. »Bodite mu milostni, saj se je kakor njegov tovariš v svetem pismu za svojo nepremišljenost moral hudo pokoriti!«

Gospa Siebertova je resno in očitačo pogledala mladega umetnika, nato pa se je hladno priklonila. Študenta, ki je Siebertovi po odhodu Roberta, pogosto obiskal, je pri-

da, 50 odstotna zdravstvena doklada in 35 odstotna šolska doklada. Ker se je donos neposrednih davkov dvignil, bo tudi banovina iz tega naslova imela večje dohodke. Zmanjšanje proračunski donos trošarine na bencin in pnevmatike zaradi manjšega avtomobilskega prometa in zaradi omejitve porabe pogonskih sredstev. Nižji je tudi donos davščine na jedilno olje. Banovina pričakuje večji donos od taks za prenos nepremičnin, ker so kupčije z nepremičninami še zmeraj živahne. Te takse bodo tudi povišane. Poleg tega sta uvrščena med dohodki blagajniški prebitek v znesku 1.500.000 din iz prejšnjega leta in donos od nepobranih terjatev za banovinske davščine iz prejšnjega leta.

Kmetijski nasveti

Kaj je krivo, da svinja požre svoje mladiče. Vzrokov za to je več. Največkrat je kriva napačna prehrana. Slabo je, če breje svinje dobivajo za krmo mesne odpadke ali kri. Pred porodom morate skrbno gledati na to, da žival ne dobi kakšne krme živalskega izvora. Dajajte močno hrano, na primer ječmenov zdrob z dodatkom klajnega apna. Pazite tudi na to, da bo žival redno opravljala svojo potrebo, kar dosežete z dodatkom gienke soli med hrano, kadar je to potrebno. Breja svinja naj se giblje tudi malo na prostem, če je vreme povoljno. Pri pometavanju naj bo stalno kdo pri živalih in naj pazi, da ne bo požrla posteljice, kar rado zbudi v njej tudi slast po mladičih. Mrtve pujske takoj odstranite. Seveda pa morate biti pri živali, kadar pometava, mirni, da je ne razburcite. Najnevarnejši čas je, ko začnejo pujski sesati. Zato morate že prej pregledati, ali ni na vimenu kje kahšna ranica ali bolezen, ker v takem primeru svinja ne pusti mladičev k vimenu. Če opazite rano in bolezen na vimenu, morate gledati, da se zazdravi ta še pred porodom. Nekateri priporočajo, da se mladiči za vsako morebitnost namažejo od repa do glave s slabo preolinsko rastopino. Pozornost svinje od mladičev se odvrne tudi s tem, da vlijete svinji v ušesa lanenega olja. Pravilo celo, da je dobro dati svinji v takem času malo žganja. Glavno je pri vsem tem prvo sesanje. Ko se svinja enkrat navadi mladičev, je dobro. Ozorjamo na, da naj bo v času poroda pri svinji le njej znana oseba, ker se ta žival ne boji.

Turšični storži (štoki) so odlična krma. »Kmetovalec« piše, da imajo turšični storži

(štoki) skoro za polovico večjo hranilno vrednost kakor razne slame razen prosene, ki je izmed vseh najboljša. Turšične storže so včasih drobili, parili s slanim kropom in pokladali živini. Dopisnik »Kmetovalec« piše, da je spričo stiske za krmo dal v svinjski kotel Alfa samo polovico repe, sladkorne pese in korenja, na vrh pa vrečo storžev in vse skupaj paril. Položil je živini kar cele storže in pravi, da se je živina trgala zanje. Tudi kobili jih je dal in jih je pojedla.

Podlasica je koristna živalca, ker uničuje poljske miši, pa tudi podgane. V Prekmurju hvalijo podlasico kot edinega sovražnika, ki preganja poljske miši.

D o p i s i

GORNJI GRAD. (Smrtna kosa). Pred dnevi je umrl v visoki starosti 81 let, v Štajn-grobu pri Gornjem gradu ugleden posestnik g. Matjaš Ivan. Kako je bil priljubljen, je pokazal njegov pogreb, katerega se je udeležilo poleg sorodnikov in znancev obilo njegovih prijateljev. Čeprav je bil zelo varčen, je vedno rad podpiral siromake. Mož je bil dober gospodar in naobražen, ker je vedno rad prebiral knjige in časopise, zlasti napredne. Ko je bil še zdrav, je rad posejal sokolske prireditve. Sveti naj mu večna luč, ugledni rodbini pa naše iskreno sožalje!

GORNJI GRAD. Na Svečnico je naš mladi sokolski orkester pokazal občinstvu, kako se je izuril v razmerno kratkem času pod spretnim vodstvom g. Tajnika Miloša. Nastopil je s prav težkimi skladbami, katere je izvedel odlično in bil deležen obilne pohvale. Koncert je v vsake mozi prav dobro uspel. Na pustno nedeljo priredi Sokol v domu svojo običajno maškerado.

MALA NEDELJA. Sokolska četa Mala Nedelja uprizori na pustno nedeljo 23. t. m. ob 15. v svojem domu veseligr »Dva para se ženita«. Vabljeni k obilni udeležbi.

METLIKA. (Smrtna kosa). Pred dnevi je umrl v starosti 90 let najstarejši meščan Metlike g. Martin Volk. Pred 60 leti je bil najboljši čevljar za metliško gospodo. Imeli so ga vsi radi, ker je bil trozen mož in vedno deloven. Po rodu je bil iz Novega mesta. Bil je zvest bralac »Domovine«, ki jo je vsak teden vso prečital. Le od decembra dalje, ko je zaradi bolezni moral v posteljo, ni mogel več

Imel sem za ljubezen, kar je bila le nečimrnost. Mrežo, ki se je pletla okoli mene, sem opazil šele, ko sem bil že ujet vanjo. Če bi mi bil stal ob strani prijatelj z nasvetom in pomočjo, bi bil s pogumno odločitvijo raztrgal vezi. A bil sem neizkušen in bil postal žrtev svoje zaupljivosti, če ne bi bilo o pravem času dobrohotno naključje odvrnilo od mene najhujšega. Zdaj gledam z grozo v prepad, ki je grozil požreti me, in se zahvaljujem Bogu, da nisem padel vanj. Kot neizkušen mladenič sem šel v svet, kot dozorel mož stojim zdaj pred vami in vas prosim, da me ne zavrnete. Vaše in Gretino odpuščanje mi bo na daljnem samotnem življenjskem potu dajalo pogum za nadaljnje delo!

»Če vas je kratka šola trpljenja in razočaranja okrepila, vaš pogum ojeklenila, sta lahko usodi le hvaležni,« je rekla mala žena in sočutno pogledala čednega mladega moža. »Odpuščam vam vse hudo, ki je prišlo nad naju, toda vaša prava sodnica, gospod Stern, sedi tamle!«

Umetnik je stopil h Gretici, v katere oči so se svetlikale solze. Z naraščajočo pozornostjo je sledila Robertovim besedam. Sočutje se je zbudilo v njej in pripravljena je bila, odpustiti mu vse. Proseče je stegnil Robert roko proti dekletu in vsa srečna se je vrgla na prsi vrnivšega se, ki ga ni bila niti za trenutek nehala ljubiti. Nobeno oko ni ostalo suho v tem trenutku. Celotno zmerom vedremu študentu se je strkljala solza po licu. Zveza med obema mladima srcema je bila na novo sklenjena, toda tokrat čvrsto, nerazvezljivo. Robertova ljubezen je bila očistena z izkušnjo in njegovo blesteče se oko, ki je zrlo v ljubljeno bitje, je govorilo o nje prvi čisti, neizmerni sreči.

brati. Blag spomin vrlemu možu, njegovim svojcem naše sožalje!

SV. BARBARA V HALOZAH. Naša sokolska četa uprizori na pustno nedeljo 23. t. m. po daljšem odmoru veseligr v treh dejanjih »Vozel«. Ker je čisti dobiček namenjen za šolsko kuhinjo siromašne dece, vabimo na polnoštevilno udeležbo lepe igrice. — Pred kratkim je bila tukaj ustanovljena gospodarska nabavljalna zadruga. Zdaj že nameščajo prodajalno v prostorih bivše farne cerkvice sv. Katarine, kar je zbudilo veliko ogorčenje med našim vernim ljudstvom. Zadnje čase so se našli neki ljudje, ki so začeli begati vinogradnike, češ da galice ne bo dobiti. To pa seveda ni res, ker galice bo dovolj. Bilo bi treba vsakogar, ki širi takšne neresnične vesti, prijaviti oblastvom.

VOJNIK. Sokol je uprizoril v nedeljo 16. t. m. Petrovičovo veseligr »Ploha« Igra je bila zelo dobro pripravljena. Bratu Gorenšku k njegovi prvi režiji iskreno čestitamo. Vse vloge so bile prav dobro podane. Ploha se je ves čas igre prav posrečeno vlivala na posamezne igralce, a levji delež je odnesel brat Rojc, ki je igral Stojana Mariča in v vseh treh dejanjih imenitno zabaval občinstvo. Prav posrečena sta bila tudi brata Gorenšek in Jožep, prvi v vlogi tasta Mariča, a drugi v vlogi Nikole Joviča. Tudi ženske vloge so bile prav dobro odigrane. Sestra Trstenjakova se je v vlogi Stane lepo uveljavila. Istotako sestra Stantejeva v vlogi Mare. Obe tašči, Ozebkova in Snbkova sta zbujaši salve smeha, a tudi sestra Mariničeva v vlogi ciganke ni zaostajala. Z uprizoritvijo omenjene igre je vojniški Sokol ponovno dokazal, da ne spi, kakor se je to že nekajkrat slišalo. Tudi telovadba se redno vrši v vseh oddelkih. Pri moških telovadcih je zabeležiti celo zelo lep porast telovadecih. Vrše se pridno priprave za udeležbo na sokolskem zletu v Beogradu in pri svečanostih, ki se bodo vršile ob priliki nastopa vladanja našega visokega starešine Nj. Vel. kralja Petra II.

Listnica uredništva

Bohinjska Srednja vas. Vaša srečka ni zadeta. Morata se ujemati številka in serija.

Adrijanci. Kje si lahko nabavite za vas sadna drevesca, povprašajte v kakšni bližnji podružnici Sadjarskega in vrtnarskega društva ali katerega izmed gg. učiteljev, ki se v večji meri bavijo s sadjarstvom. Drevesnic je v okolici Maribora in po Štajerskem več.

Robert Stern je bil potem dvorni gledališki igralec v neki nemški rezidenci, v tistem mestu, v katerem je deloval tudi njegov prijatelj Hans Lassendorf kot zdravnik. Med sodnimi počitnicami ni več obiskoval staražoji se pravni svetnik s soprogo prijaznega Ilmenaua, temveč sina in snaho. Robertova sestra Helena je vzela za moža doktorja Lassendorfa. Mala gospa Siebertova je bila v pomoč svoji hčerki pri gospodinjstvu, zlasti kadar sta prišla na obisk s svojima soproga pravnimi svetnik in doktor Bohner, stari družinski prijatelj.

Malvina Tautenbergova je obupala nad zgrešenim življenjem in se je nekega dne zastrupila. Stari pustolovec, ki jo je bil zavedel na krivo pot, pa je izginil neznan kam. Nihče ni ničesar več slišal o njem.

KONEC

PREVELIKA HVALEŽNOST

Boštjan: »Če mi posodiš tisoč dinarjev, bom ostal tvoj večni dolžnik.«
Aleš: »Saj prav tega se hojim.«

NE ZNA ZADETI

V Žabjo vas pride cirkus. Pri predstavi je na programu napeta točka: Lepo mlado dekle se postavi k steni, njen tovariš pa meče nože v steno tik ob dekletu.

Prvi nož leti tik nad glavo zmeraj se smehljajoče deklice, pa se zabode v leseno steno. Drugi nož se zapliči tik njene desnice, tretji pa tik leveice. Občinstva je strah, a dekcle se zmerom smehljajo, da se zapliči četrti nož tik njenega desnega ušesa v les.

Tedaj se iz vrst gledalcev zasliši glas: »No, že spet je ni zadell!«

srčno pozdravila. Tudi Gretica je prijazno sprejela vedrega mladega medicina. Bila je v zadregi in se je ogibala Robertovih pogledov.

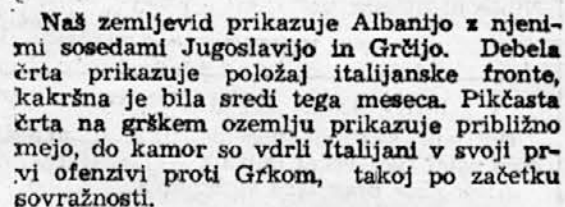
»Prijatelj Lassendorf je rekel prav,« je povzel besedo gledališki igralec in njegov glas se je lahko tresel, »izgubljen sin se vrača in skesano prosi za odpuščanje!«

Ženski nista na te besede rekli ničesar. Dolga, mučna tišina je nastala.

»Na vas, gospa Siebertova, se obračam najprej,« je nadaljeval Robert in prijel malo ženo za roko. Vem, da sem se zelo pregrešil. Nisem več vreden vašega zaupanja in se ne upam vas znova prositi zanj. Samo za odpuščanje prosim za grenke ure, ki sem vam jih napravil, za hude bolečine, ki sem jih zadal vam in Gretici.«

»Zelo ste nas razočarali, gospod Stern,« je rekla Gretina mati, »ne bi bila kaj takega pričakovala od vas!«

»Vaši očitki so upravičeni, toda uvažujte tudi olajševalne okoliščine, gospa Siebertova,« je rekel mladi mož. Vnema, s katero se je začel zagovarjati in braniti, mu je pordila lica. »Tudi svet, ki me je obdajal, me je zavedel na druge poti, uspehi mojega mladega umetniškega udejstvovanja so me omamili in pestro menjajoče se razburljivo gledališko delovanje me je puščalo živeti le zdajšnjosti, a preteklost z ljubljeno osebam je izginila čedalje bolj v ozadje. Vse mi je bilo novo, kar zasipali so me s pozornostjo in povabil. Ves utrujen sem vsak večer legel k počitku, da sem na templju, ki sa ga je začela graditi moja častihlepnost, drugega jutra dalje neumorno delal. Zapeljivost se mi je približevala in bilsem preslab, da bi se ji bil uprl.

Kakor znano so se začele vojne sovražnosti med Grčijo in Italijo, ki je bila že davno prej zasedla Albanijo, lani 28. oktobra. V nekaj dneh so Italijani prišli že precej globoko na grško ozemlje (glej zemljevid), vendar so se Grki hitro znašli in že 3. novembra je poročalo uradno grško vojno poročilo, da jim je uspelo ustaviti nadaljno sovražnikovovo prodiranje. Odtlej je grška moč vse bolj naraščala. Pomoč so dobili Grki tudi od Angležev, ki so jim prišli pomagat največ z letali, pa tudi po morju so jim pripeljali mnogo težkega orožja in municije. Silajno opremljeni in or-

ganizirani grški vojski, ki jo je vodil prav za prav nedavno umrli ministrski predsednik general Metaksas, pa ni uspelo le zadržati italijansko napredovanje, temveč je sama prešla v ofenzivo in v nekaj dneh prestavila fronto v vsej dolžini na albanska tla. Pravkar so na mestu, ki ga na zemljevidu označuje debela črta. Najhujši boji se bijejo za mesto Tepeleni, ki ga imajo Grki že skoraj povsem obkoljenega; posebno višinske postojanke na okoliških visokih hribih so v njihovih rokah. Italijani pa mesto z vsemi silami branijo, ker se zavedajo, da bi padec Tepelenija pomenil tudi skorajšnji padec Valone, najvažnejšega albanskega obmorskega pristanišča. Tako se že nekaj časa fronta tod bistveno ni spremenila, čeprav so nedavno poizkušali Italijani izboljšati svoje položaje z veliko ofenzivo. Takoj za njo pa so pričeli Grki z velikim napadom vzdolž vse fronte, vendar do zdaj večjih uspehov še niso dosegli.

Ženski vestnik

Iz enotne moke se dado napraviti tudi palačinke. Seveda niso take palačinke prav odlične, vendar so čisto okusne. Od palačinke se terja, da je tanka, a iz enotne moke moraš napraviti malo debelejšo. Da boš tudi s marmelado varčevala, ker varčevanje terjajo zdajšnji hudi časi, potresi vsako palačinko le s sladkorjem in jo pokapaj z limonovim sokom.

Ocvirkovka iz enotne moke. Napravi testo iz enega kilograma enotne moke (lahko dodaš nekaj bele moke), treh kuhanih in pretlačenih krompirjev, vzhanjane kvasa in soli. Ko je testo kiplno (vzhajalo), ga razvleci za prst debelo, pomaži z vročimi ocvirki, katerim si primešala žlico smetane, porbane z zavrelega in ohlajenega mleka. Potresi še, če hočeš, z majhno količino sladkorja, zavij in deni v pomazano pekačo. Pusti, da ocvirkovka kipne (vzhaja), kar traja do tri četrt ure, nato pa peci eno uro v precej vroči pečici.

Kunec (domači zajec) v papriki. Očiščenega kunca zreži na koščke, malo nasoli, stolci na drobno malo paprike, potresi z njo kunca, deni nanj štiri žlice vina in prav toliko vode (ali pa juhe) in pokrito duši. Ko je meso mehko zarumeni na sirovem maslu žlico drobtin, jih daj zraven, ponev preplakni z majhno količino juhe, vlij v kozico in pusti, da še nekoliko prevre. Tako daj domačega zajca z omako na mizo.

Juha s suhimi gobami in krompirjem. Skuhaj kakšnih pet na drobne koščke zrezanih krompirjev v poltretjem litru slane vode. Prideni lorberjev list, malo na drobno zrezanega peteršilja, česna in timeza. Nato deni v kozico dve žlici masti in dve žlici moke. Ko je rumeno, dodaj drobno zrezane čebule, in ko se čebula zarumeni, primerno količino poparjenih suhih gob, ki si jih po poparjenju sesekljala in ožela. Mešaj, da se malo osuši, prilij malo kisa in dodaj prej kuhani krompir z vodo vred. Premesaj dobro, prideni nekaj kisle smetane in popra ter pusti, da vre, dokler ni kuhano. Juha je prilično gosta. Če pa imaš žemlje, ki so zdaj redkost, skuhaj juho bolj čisto in jo kuhano vlij na sprazene žemlje. Da bo juha bolj čista, vzemi le tri krompirje in dodaj nekaj manj gob.

Dober nadomestek za kavo je tudi žgana turščica. Zdaj tudi nimamo preveč ječmena, katerega mnoge gospodinje znajo same prežgati za kavo. Kakor beremo v listih, se da prav dobro uporabiti namesto ječmena turščica. Kava iz prežgane turščice je okusna in sladka, da jo je treba le malo sladkati. Ker nima kofeina, je enako kakor ječmenova prav zdrava tudi za otroke.

Zdaj se nabirajo kolmeževe korenine. Proti koncu februarja je čas nabiranja kolmeževih korenin. Kolmež rase ob rekah, potokih in stoječih vodah. Kolmeževe korenine se razrežejo na krajše kose, olupijo in posušijo na zmerno topli peči.. Kolmežev čaj (na en liter vode 10 do 15 gramov v prah zmletih kolmeževih korenin) je dober za želodec, da laže prebavljaš. Žene tudi na vodo, zato ga zlasti pijejo vodenični ljudje. Enako stare gnojne rane umijemo z bolj gosto kolmežev vodo, nato pa posujemo rano s kolmeževim prahom.

Preprosta obleka je najlepša. Dobijo se ženske, ki mislijo, da je elegantno, če se oblačijo v kričeče načičkane obleke in v klobučke, zveržene na vse načine in okrašene z vsemi mogočimi rečmi. Zraven pa mislijo, da je fino, če imajo na prstih polno prstanov in v ušesih kakšne smešne uhanе. Naj povemo tem ženskam tole skrivnost: Moškim tako oblačenje ni všeč. Moški smatrajo za lepo, če je ženska oblečna čednoe, vendar preprosto in ne prav kričavo, brez nepotrebne navlačke. Klobuček mora biti ličen, a ne smešne oblike. Za moški okus je ženska elegantna, če se oblači tako, da se vidita ličnost in preprostost združena v eno.

Iz naših delavskih krajev

Društvo zidarjev Ljubljana

Na občnem zboru društva Zidarjev NSZ, ki se je vršil 2. februarja 1941, je bil ponovno izvoljen za predsednika tov. Vižintin France. Na občnem zboru se je razpravljalo o organizaciji stavbinskega delavstva po razpustu marksističnih organizacij in je bil novoizvoljeni odbor naročil za pridobivanje novega članstva, pri čemur pa se mora izogibati vseh demagoških fraz, ki se jih v zadnjem času poslužujejo gospodski zastopniki druge delavske organizacije. Demagoško fraziranje prepuščamo drugim, ker smo prepričani, da ne bo nikdar imelo delavstvo koristi od fraz, niti od obljub, glasom katerih naj bi se mezde stavbinskega delavstva zvišale v nedogledne višine. Tov. Vižintin je zaključil občni zbor in apeliral na vse navzoče k stvarnemu delu v odkritosrčnem prijateljstvu.

Jesenice

V četrtek, dne 20. t. m. se vrši obratni sestanek »Opekarne«, ker je bila ta želja iznešena od delavcev. Sestanek bo ob pol 3. uri pop. v članski sobi NSZ, na kar se opozarjajo vsi tam zaposleni delavci. Dnevni red: razgovor o obratnih zadevah.

V sredo, dne 26. t. m. prične redni knjigovodski in računski tečaj za člane NSZ.

Vse organizacijske zaupnike kakor tudi ostalo članstvo vabimo za prigrasitev v ta tečaj, ker nam je znano, da je za delavstvo zelo koristen. Tečaj je brezplačen in ga družnica priredi v svojem delokrogu in zato naj se zainteresirani takoj prigrasijo v naši podružnični pisarni.

Z ozirom na sklep občnega zbora, da se poviša članski prispevek, je odbor sklenil, da stopi povišanje v veljavo 1. marca.

Litija

V »Slovenskem delavcu« od 14. t. m. čitamo pod naslovom: »Da bo imelo »Jutro« še kaj ponatisniti« članek o poročilu »Nove Prave« iz Litije, v katerem sporoča, da je podružnica pričela z resnim delom.

Na sejah smo obravnavali težke razmere v tovarni. Ugotovili smo, da nekateri zaupniki ne izpolnjujejo v polni meri svojih dolžnosti. Borcem ZZD iz Litije in iz Ljubljane povemo, da bomo preko zavijanja ZZD šli na dnevni red in še nadalje organizirali delavstvo v NSZ tako, kakor je to koristno za delavske interese v Litiji. Resnici na ljubo pa moramo tem gospodom povedati, da niso napadi v skladu s pomirjenjem, za katerega se je tako toplo zavzemal g. predsednik minist. dr. Kulovec na celjskem političnem zborovanju. Litija ni kraj baharije in zafrkavanja, ampak kraj dela, ako hočemo spraviti interese delavstva v sklad z vedno naraščajočo draginjo. Le napadajte, gospodje, saj si boste s takimi napadi še bolj poslabšali svoj položaj. Narodna strokovna zveza ponovno vodi v predilnici, za kar je že vse poskrbljeno. Po vašem članku samem se vidi, da je dala razgibanost in zanimanje za NSZ v tovarni povod za napad v »Slovenskem delavcu«. Tudi nas zanima, kaj je napravila ZZD v korist delavstva pri nas?

Naša podružnica je živela in se borila za pravice delavstva že pred 20. leti. Že takrat, ko ni bilo nobenega sledu o vas, smo se trudili in priborili delavstvu eno najboljših kolektivnih pogodb v vsej državi. Kaj pa so do danes že storili ti »stari delavski borci« za predilniško delavstvo? Prav nič! Bodočnost pa bo pokazala, kdo bo zastopal interese delavstva.

Podružnica NSZ v Litiji je poživila svoje delovanje na strokovnem in kulturno prosvetnem polju. Nikakor ne smemo dopustiti, da bi ravno v Litiji zastopali interese nacionalno mislečega delavstva ljudje, katerih pokret je od danes do jutri. Prav radi tega smo kot uvod v to delo sklenili prirediti 1. delavsko akademijo, na kateri bodo gostovali tamburaški orkester NSZ, dramatski in pevski

odsek NSZ iz Ljubljane. Akademija se bo vršila v nedeljo, dne 23. t. m. ob 16. uri pop. v dvorani na Stavbah. Spored akademije je zelo pester in skrbno pripravljen, saj vodi orkester mladi in nadarjeni komponist tov. A. Karmelj. Na sporedu so glasbene in pevске točke ter spevoigra v 3 dejanjih »Kovačev student« v režiji ge. Polonce Juvanove. Na tej akademiji bomo peli novo pesem NSZ: »Naš simbol«, ki jo je zložil tov. Sitar in skomponiral tov. Karmelj. Prireditel bo za naš kraj svojevrstna in smo prepričani, da bo dvorana do zadnjega kotička zasedena. Vstopnice dobite v predprodaji pri tovarišici Trampuš Cilki na Stavbah in pridno segajte po njih.

Videm-Krško

Krški sportni klub je priredil v nedeljo velike skakalne tekme, katerih so se udeležili tudi naši tovariši. Prireditel sama je bila pod pokroviteljstvom sreskega tajnika g. Vizjaka ter so se je udeležili razen sportnih delavcev na čelu z g. J. Krivcem tudi mnogobrojna publika, ki je z zadovoljstvom sledila vsaki točki naših podjetnih skakačev. Skakalnica dovoljuje skoke do 21 m, vendar niso bili doseženi čez 15.50 m, Vzrok dopoldanski dež in južno vreme, kljub temu da sta jih postavila gg. Schmid in Počivavšek Božo. Obveščevalno službo je držal čvrsto in v zadovoljstvo vseh neumorni g. Istenič. Skakali so vsi mladi fantje, ambiciozni, predvsem pa tov. Peternel, Mlakar in Zlatič, obe-tajo nam še obilo uspehov.

Zagorje

V vrsto občnih zborov podružnic NSZ spada tudi občni zbor, ki se je vršil 16. t. m. popoldne v Zagorju. Občni zbor je vodil dolgoletni predsednik tov. Sedlar Vinko, ki je bil ponovno izvoljen za tekoče leto. Poročilo zastopnika centrale je obsegalo vse aktualne probleme in je bila v njem omenjena tudi propaganda za naš strokovni list.

Na občnem zboru je bil iznešen predlog, da naj I. o. ustanovi v Zagorju okrožno rudarsko tajništvo, za katerega bi članstvo v revirjih prispevalo mesečno din — 50. Predlog bomo obravnavali na seji Upravnega odbora dne 2. marca t. l.

Škofja Loka

V nedeljo, dne 23. februarja 1941 se vrši ustanovni občni zbor podružnice NSZ v Škofji Loki ob 11. uri dop. v prostorih gostilne pri »Otetu«.

Vse zavedne delavce in delavke vabimo, da se tega ustanovnega občnega zbora gotovo udeležijo in s svojo udeležbo pripomorejo k ustanovitvi prepotrebne organizacije narodno zavednega delavstva v Škofji Loki.

Hrastnik

V petek, dne 21. t. m. bo imela podružnica NSZ pri Birtiču širšo odborovo sejo, na kateri bo poročal delegat NSZ iz Ljubljane o rezultatu poravnalnega postopka s TPD.

Loke pri Zagorju

Vabimo na širšo odborovo sejo, ki bo v soboto, dne 22. februarja t. l. ob 15. uri pop. v Lokah — Sokolski dom.

Vsem članom NSZ

Vljudno pozivamo vse člane NSZ, da pravočasno in brez priganjanja poravnajo članarino pri svojih podružničnih blagajnikih, ker ima netočno plačevanje za posledico ustavitve lista vsakomur, ki je že 3 mesece na zaostanku na članarini. Težke prilike in ogromni izdatki za list bodo povzročili, da se bo gornji rok še skrajšal.

Bodite točni s plačevanjem članarine, da ne bo nepotrebnih pritožb zaradi lista.

Kako naj bodo obdelani vrtovi

V vsej državi, a že v Sloveniji sami je nešteto vrtov, katerih lastniki nimajo druge zemlje. Lastniki teh vrtov so najrazličnejši ljudje: od najsiromašnega kočarja do bogatega mestnega lastnika. V rednih časih je mnogo teh vrtov zanemarjeno, a v današnjih časih, ko na vseh koncih in krajih primanjkuje živil, bi bilo neodpušljivo, če bi ti kottički zemlje ostali neizrabljeni.

V takem dobro pogojenem in skrbno obdelanem vrtu lahko pridela družina zase zelje, fižol, grah, solato, čebulo, česen, korenje, cvetačo, peso, peteršilj in mnoge druge zelenjave toliko, kolikor vsega tega potrebuje za vse leto, zraven pa še lahko pridela nekaj krompirja, zlasti če je vrt večji, in pa precej najrazličnejšega sadja, če je na vrtu posajeno sadno drevje. Poleg vsega tega pa se na takem vrtu dobi dovolj krme za kunce (domače zajce). Reja kuncev je še zlasti pomembna v času pomanjkanja krme. Če je vrt večji, imaš lahko tudi kokoši, ki jih pa pri malih vrtovih ni priporočati. Pa koza, ki daje mleko, lahko rediš, če imaš zadosti velik vrt.

Zal ni podatkov, ki bi nam povedali, koliko takih vrtov imamo v državi, odnosno v sami Sloveniji, toda prepričani smo, da bi se z umno obdelanimi vrtovi silno oblačilo pomanjkanje živil, kar bi držalo v primernih mejah tudi cene tem živilom.

Slišimo pa že ugovore, češ da je treba za obdelovanje vrtov izkušnje in znanja. Mnogi, ki so se že pečali s sadjarstvom na takih vrtovih, so sprito škodljivcev, ki so jim sproti uničevali trud, vrgli puško v turščico in se niso več brigali za zemljo. Enako so mnogi, ki so gojili na vrtovih kapusnice, fižol in podobno, zaradi neuničljivih škodljivcev obupali. Ni prav tako. Vse to nam sicer dokazuje, da brez truda ni pridelka, a vedeti je treba, da imamo proti škodljivcem dovolj sredstev za njih uničevanje. Kako bi sicer živeli poklicni vrtnarji, če bi si ne znali pomagati! Za rejo kuncev je prav tako huda. Kunc je občutljiva živalca in mnogo ljudi je zaradi tega že opustilo to rejo.

Vprašanje obdelanja vrtov naj bi vzela v roke oblastva, odnosno kmetijski referenti na srezih. Oblastva naj bi tudi čimbolj podpirala združenja, ki prihajajo pri vrtovih v poštev. Zdaj pred pomladjo je čas, da se lastniki malih in velikih vrtov pouče o potrebnem. Če ne gre drugače, naj bi se izdala zavezna odredba, četudi samo za našo banovino. Vedeti bi bilo morda dobro, kako ravnaajo z vrtovi v Italiji in zlasti v Nemčiji, kjer imajo vsak košček zemlje umno obdelan. Ne smemo se kar slepo zanašati na to, da bo v naši izrazito kmetijski državi drugo leto vsega dovolj. Vojna lahko traja še dolgo časa in letine so lahko še slabše, kakor je bila lanska.

Ne smemo biti lahkomišelní. Zlasti je rad lahkomišelní meščanski človek, ki ima svojo hišo in okoli nje velik vrt, pa se mu zdi za malo, da bi brskal po zemlji. S svojim delom v pisarni ne pridela niti lista solate, a če bi prišlo do tega, da bi morda vsa živila dobival na karte, bi se silno hudoval in čudil, da se mora kaj takega pripetiti njemu, ki ima dovolj denarja. Nismo sami krivi takega stanja, a če je enkrat položaj tak, moramo biti vsak na svojem mestu. Jadikovanje tu nič ne pomaga, umestni sta samo vzajemnost in narodna disciplina.

× Nemčija je zasegla dansko vojno brodovje. Švedski dnevnik »Dagens Nyheter« poroča, da so nemška oblastva zasegla danske torpedne rušilce in danske podmornice, čeprav je bilo ob zasedbi Danske izrecno zagotovljeno, da ostane Danska gospodar svojega vojnega in trgovskega brodovja.

× Največje židovsko mesto na svetu je New York. Tri petine vseh židov na svetu živijo zdaj v Evropi. Samo židov prebivajočih med Baltskim in Črnim morjem, je 8 milijonov. V Evropi je bilo leta 1937 vseh židov 10.270.000 ali dobrih 60 odstotkov vseh židov na svetu, v Ameriki 5.110.000, ali 30 odstotkov, v Aziji 939.000 ali poldrugi odstotek,

RADIO

Liubliana

od 23. februarja do 2. marca.

Nedelja, 23. februarja: 8.00: Jutrnji pozdrav. 8.15: Operni trio. 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve (Jobst: Slovenska maša za mešani zbor in orgle). 9.45: Verski govor (dr. Ignacij Lenček). 10.00: Hrvatske pesmi (plošče). 10.15: Radijski salonski orkester (vodi Novšak). 11.00: Valčki in polke (plošče). 11.45: Koroške pesmi v harmonizaciji Luke Kramolca bo pel sekstet »Javornik«. 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Bodimo dobre volje (Duet Jožek in Ježek in radijski orkester). 17.00: Veselo popoldne: Gorenjski trio (samospeli Ahačiča), vmes plošče. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Slovenska ura: Arnošt Adamič: Blaž Kocen ob 120 letnici rojstva. Življenjepisna zvočna igra (člani radijske igralске družine). 20.30: Godba 40. p. p. triglavskega 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Radijski orkester.

Ponedeljek, 24. februarja: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.00: Nekaj poskočnih (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Nacionalni spored (radijski orkester). 14.00: Poročila, objave. 17.30: Šramel »Skrjanček«. 18.10: Duševno zaravstvo (dr. Anton Breclj). 18.30: Plošče. 18.40: Vsakoleten razvoj prirode, II, del (prof. Moder). 19.00: Napovedi, poročila. 19.25: Nacionalna ura. Zagreb govori. 19.40: Plošče. 19.50: Deset minut zabave. 20.00: Pridržano za prenos. 22.00: Napovedi, poročila.

Torek, 25. februarja: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Slovenski napevi in radijski orkester. 14.00: Napovedi, poročila. 14.15: Šolska ura: Pojdemo po naših vaseh (Julija Čučeva). 17.30: Za oddih: dueti harmonik (brata Goloba), vmes godbe na pihala (plošče). 18.40: Notranje zmede v Rusiji v začetku XVII. stoletja (Fran Terseglav). 19.00: Napovedi, poročila. 19.25: Nacionalna ura: Pesem slovenske Matice med Jugoslovenci (predaval bo Karel Mahkota in pel zbor Glasbene Matice). 19.40: Plošče. 19.50: Gospodarski pregled (Drago Potočnik). 20.00: Včasih je lušno b'lo, zdaj pa ni več tako... Vesela revija vsakdanjih mask. Izvajali bodo člani radijske igralске družine in sodelovala Jožek in Ježek (vmes nekaj plošč). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Olga Pertotova bo pela v španščini plesne pesmi ob spremljevanju klavirja.

Sreda, 26. februarja: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.00: Iz češke orkestralne glasbe (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Godalni kvartet (Marin, Burger, Ivančič, Comelli). 14.00: Napovedi, poročila. 17.30: Preludiji in melodije (plošče). 18.00: Mladinska ura: a) Peš na morje (Volta), b) Dijaska oddaja: 1. Breški študentje, 2. Dijakova nedelja (dr. Vilko Fajdiga). 18.40: Razlika med značaji (dr. Stanko Gogala). 19.00: Napovedi, poročila. 19.25: Nacionalna ura: Vojaška oddaja. 19.55: Plošče. 20.00: Ura Dvoržakovih komornih skladb (prof. Jan Šlais — violina, prof. Čenda Sedlbauer — violončelo, prof. Janko Ravnik — klavir). Uvodno predavanje (dr. Dragotin Cvetko). 21.00: Balalajke (plošče). 21.15: Pevski koncert Corrie Koopman-Eerensove (kontraalt) ob spremljevanju klavirja (prof. Marjan Lipovšek). 22.00: Napovedi, poročila.

Četrtek, 27. februarja: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.00: Nekaj solistične lahke glasbe (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Radijski salonski orkester (vodi Petrič). 14.00: Napovedi, poročila. 17.30: pisan spored (radijski orkester). 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarčič). 19.00: Napovedi, poročila. 19.25: Nacionalna ura: Beograd govori. 19.40: Plošče.

19.50: Deset minut zabave. 20.00: Koncert zbora Glasbene Matice in Slovenskega vokalnega kvinteta, vmes predavanje o pevskem zboru Glasbene Matice do konca svetovne vojne (Mahkota). 21.00: Radijski orkester. 22.00: Napovedi, poročila.

Petek, 28. februarja: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 11.00: Šolska ura: Kramljanje z mladino (Miroslav Zor). 12.00: Iz slovenskih logov in gajev (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Slovan na dan (koncert radijskega orkestra). 14.00: Napovedi, poročila. 14.10: Turiskoprometna poročila: Pokljuka in Komna, ponosni planinski postojanki. 17.30: Salonski kvartet. 18.10: Sodobne skrbi in omejitve v gospodinjstvu (Marinčeva Angela). 18.30: Plošče. 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben). 19.00: Napovedi, poročila. 19.25: Dodekanez in Ciper (dr. Roman Savnik). 19.40: Plošče. 19.50: Narodnovzgojni moment v gorah (Jordan).

dan). 20.00: Vsakemu nekaj (plošče). 20.30: Koncert (Pavla Lovšetova in radijski orkester; dirigent Šijanec). 22.00: Napovedi, poročila.

Sobota, 1. marca: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.00: Plošča za ploščo pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes. 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Plošča za ploščo pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes. 14.00: Poročila, objave. 17.00: Otroška ura: Nastop »Pavli-hovega odra« (prenos iz velikega studia). 17.30: Slike iz prirode (plošče). 17.50: Pregled sporeda. 18.40: Pasivna obramba in zaščita (sestra Marija Pokornova). 19.00: Napovedi, poročila. 19.25: Beseda k prazniku. 19.40: Korošci pojo (plošče). 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). 20.30: »Na straži hrvatski«. Potopisen in narodopisen večer. Napisal Davorin Petančič. Izvajali bodo člani radijske igralске družine.

Čaroben sad, ki hlepita po njem človek in žival

Na Malajskem otočju dozori trikrat na leto plod, ki mu pravijo domačini durio. Po vonju spominja durio na česen in star sir. Evropec, ki prvič uživa ta plod, si navadno zatisne nos. Kmalu se pa navadi njegovega čudnega okusa in potem ga ne more več pogrešati. So Malajci, ki se hranijo izključno s temi plodovi. Pa tudi mnogi Evropci se jim ne morejo več odreči. Najzanimivejše je, da tudi nekatere živali ne morejo živeti brez teh plodov, tako sloni. V živalskih vrtovih nekatere velikih malajskih mest so ugotovili, da tudi tigri zelo radi jedo durio in da postanejo sčasoma zagrizeni rastlinojedci.

Strokovnjaki dele drevesa, ki rode ta sad, v petnajst vrst, toda samo dve ali tri vrste dajejo sadove, ki človeka in žival tako skriv-

nostno privežejo nase.

Zrel plod je velik kakor otroška glava in zelo bodičast. Semena so velika kakor naš kostanj. Malajci jedo te plodove po večini sirove. Znajo pa iz njih pripravljati tudi zelo okusna in redilna jedila in so celo prepričani o tem, da imajo ti plodovi pomlajevalni učinek. Če namreč uživa človek te plodove, ostanejo njegovi živci v prijetni napetosti. Po mnenju Evropecev je to najboljši plod, kar jih daje vroča zemlja. Zato so se našli v zadnjih letih podjetni ljudje, ki so skušali te plodove izvažati v ameriške in evropske države. Zaenkrat pa večjega uspeha niso dosegli, kajti ti plodovi izgube med vožnjo ne samo okus, temveč tudi vse lastnosti, zaradi katerih so v svoji domovini tako priljubljeni.

Zaljubljena zgodba dolarske milijonarke in šoferja

Časi zaljubljenih grajskih gospodičen in ognjevitih viteзов so že davno minili. Toda kljub temu prinaša vsakdanje življenje še zmerom zgodbe, ki so polne tako zvane romantike. Celo v Ameriki, kjer je svet tizen, se lahko primeri kaj takega. Pred tedni je bilo ameriško časopisje polno vesti o liubezenski pustolovščini 18-letne Natalije Carrove, edinke bogatega Newyorčana.

Mlada Natalija je poleg bogastva še telesno mikavna, zato ni čudno, da so se za njo pehali številni snubci. Dekle pa se ni moglo ogreti za nikogar. Nепrestano je tožila, da se v družbi strahotno dolgočasi. Oblegal jo je sicer cel roj oboževalcev, toda vsakogar, ki jo je zaprosil za roko, je ponosno odbila. Naposled pa je počil ledeni oklep, ki je oklepal njeno srce: lepa Natalija se je zaljubila, in sicer v čisto navadnega šoferja Valterja Stranforda.

Nekega dne ji je namreč zunaj na cesti odpovedal motor pri avtomobilu. Zaman se je trudila, da bi ga spet naravnala. Priskočil ji je na pomoč neki šofer in ji pomagal iz zadrege. Spoznala je v njem vedrega človeka, ki je v trenutku omrežil njeno srce. Mladi mož je bil preprost, spodoben človek, ki ni pri tem razvajeni milijonarki prav nič dvoril, temveč je govoril z njo kakor enak z enakim.

Natalijin oče bankir Carr seveda ni bil navdušen, ko mu je edinka zaupala svojo srčno skrivnost. Še tisti trenutek je sklenil, da iz te moke ne bo kruha. Valterju Stranfordu je poslal večjo vsoto denarja in sodil, da je s tem zadeva končana. Natalijo pa je poslal, ko je bil izvedel, da se še vedno sestaja s šoferjem, k daljnim sorodnikom. Mož pa očitno ni računal z vztrajnost-

jo svojega otroka. Čez nekaj dni je dobil od hčere brzojavko, v kateri mu je postavila pogoj: »Če mi v sedmih dneh ne daš svojega očetovskega blagoslova, pojdem takoj v samostan, kajti brez ljubljenega Valterja je svet zame prazen«.

Oče na ta ultimati, ki ga ni smatral za resnega, ni odgovoril. Toda koliko je bilo po sedmih dneh njegovo presenečenje, ko je zvedel, da je Natalija res stopila v samostan. Vse nujne očetove brzojavke niso ničesar zalegle. Moral se je sprijazniti s šoferjem, ki ga zaljubljena mladenka ni hotela zapustiti.

× **Malta ni majhen otok.** O Malti, ki je v angleški oblasti in jo italijanska letala pogosto napadajo, si mnogi mislijo, da je majhen otok Sredozemskega morja. Temu pa ni tako. Malteško otočje ima površino 323 kvadratnih kilometrov, od tega odpade 248 kvadratnih kilometrov na južni, glavni otok Malto, 18 na srednji, skoro neobljudeni otok Comino, 57 pa na severni otok Gozzo. Površina Malte je v glavnem okrog 250 m visoka skalna ravan, ki pada proti jugu in jugozapadu strmo proti morju. Na tej strani so številni zalivi. Angleži so v času svojega gospostva nad Malto storili vse, da so jo spremenili v nezavzetno trdnjavo. Zlasti so pospešili to delo v zadnjih letih, ko so se začeli Italijani oglašati s svojimi pravicami do Malte. Zgradili so dolge vrste podzemskih, betonskih utrd in garnizijo so povečali. Mnogo milijonov je šlo za ta dela. Ne samo zoper napada z morja, temveč tudi zoper napada iz zraka je otok silno zavarovan.